

INTEGRÁCIÓ A KÖZLEKEDÉSBEN

ELEKTROMOBILITÁSI ASPEKTUSOK

XXVI. Közlekedésfejlesztési és beruházási konferenciára

Dr. Csonka Bálint
tudományos főmunkatárs
BME

Mikor vált elérhetővé az első elektromos autó?

189

4

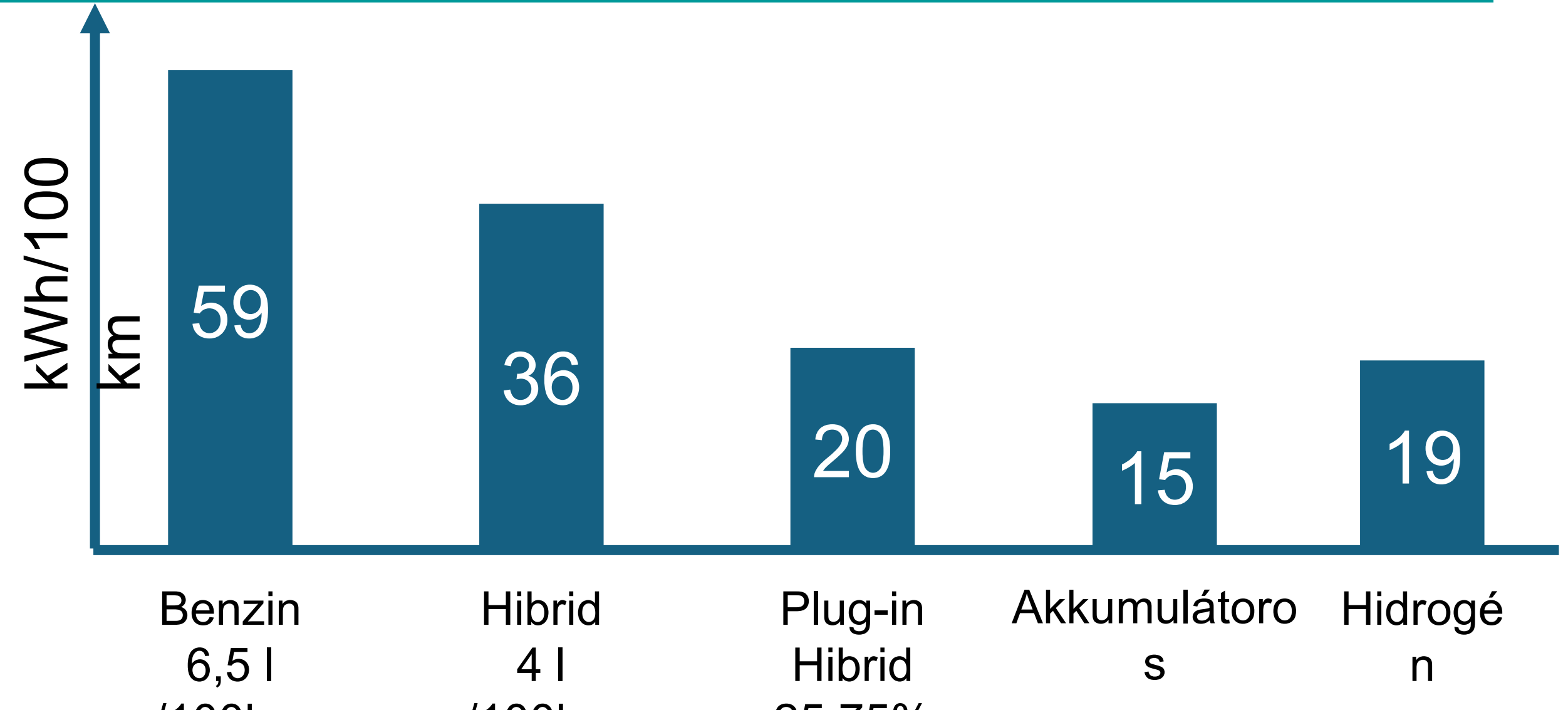
Előadás tartalma

- Technológia
- Gazdasági környezet
- Környezeti hatások
- Ösztönző rendszerek
- Töltőinfrastruktúra
- Töltésmenedzsment
- Elektromos autóbuszok

Technológia

Energiafogyasztás

Töltő csatlakozók

Type 1
AC -
egyfázisú
7.3 kW
Japán, USA

Type 2
AC – három
fázisú
22 kW (43 kW)
Európa

Töltő csatlakozók

CHAdeMO

DC

50 kW (400
kW)

Főleg Japán

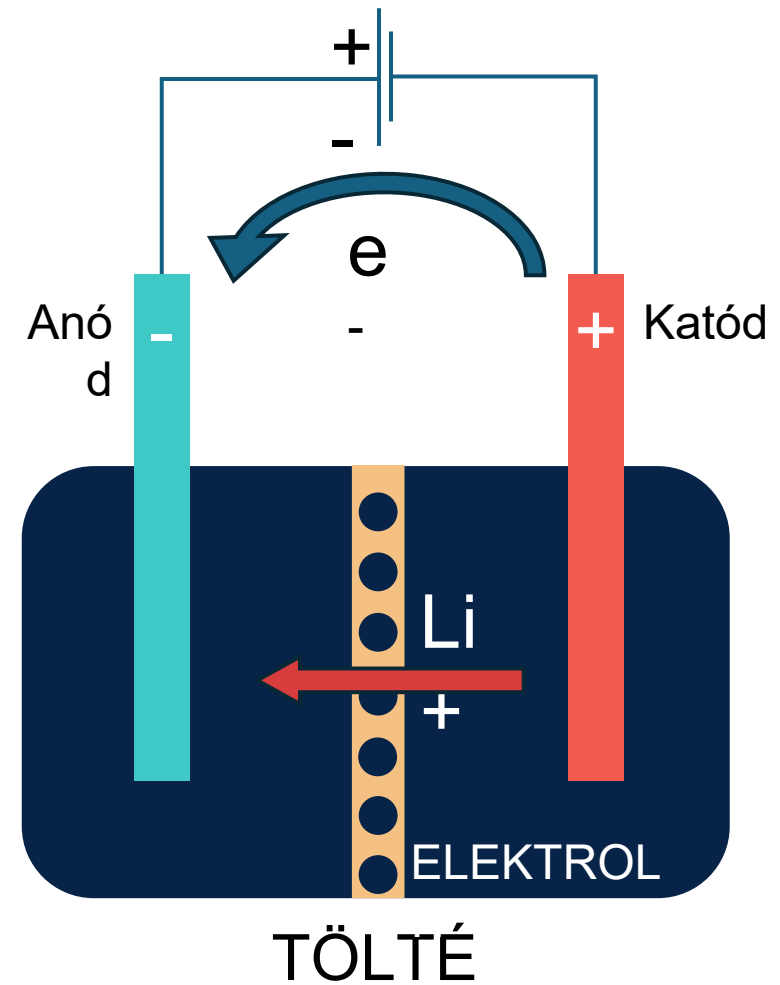
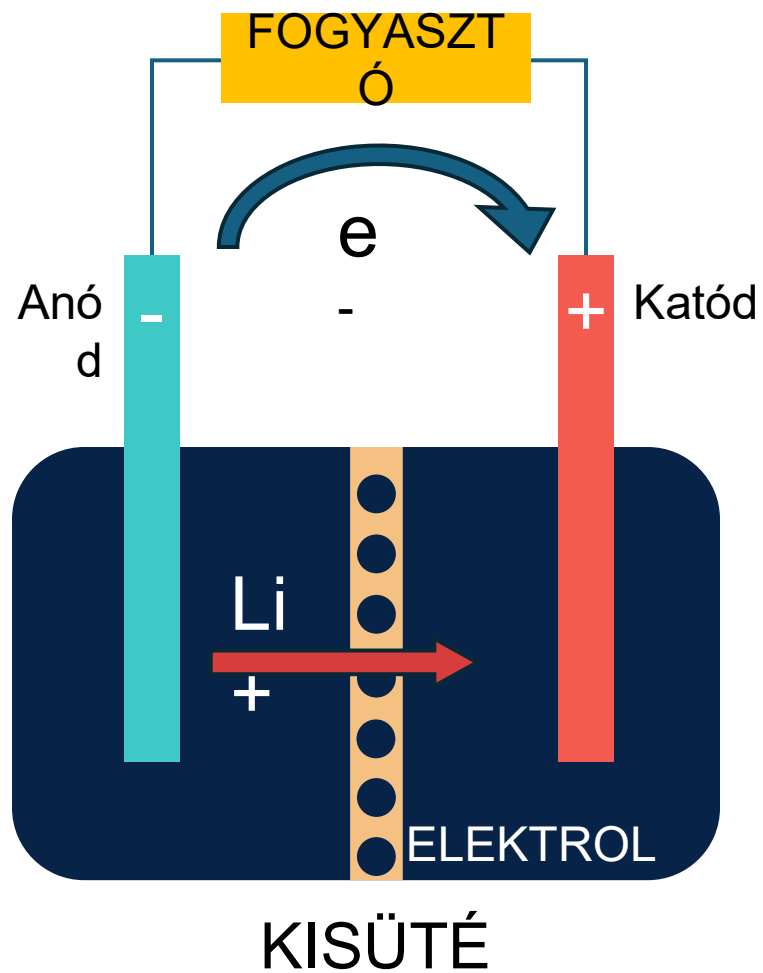
CCS2

DC

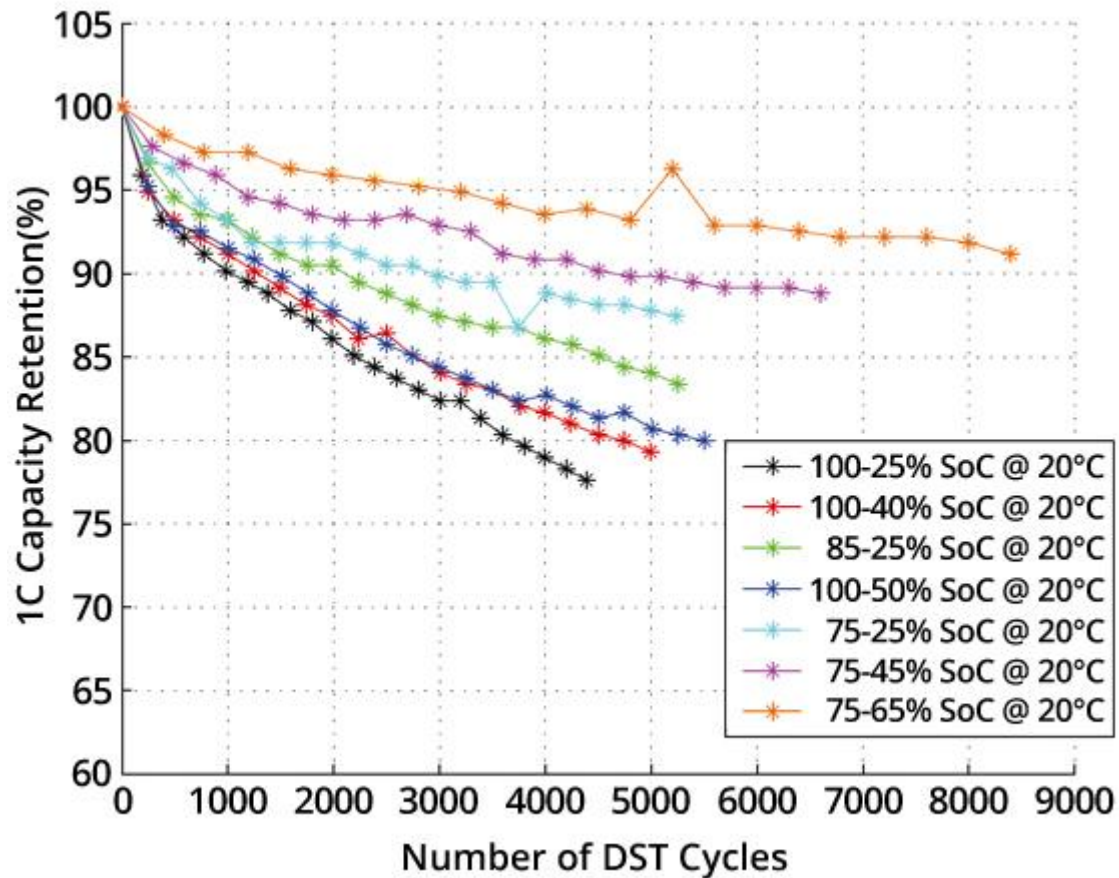
350 kW

Globális standarddá
vállik

Akkumulátorok

Akkumulátor degradáció

Szilárd-elektrolit határfelület az anódon

A lebomló elektrolit egy passzíváló réteget hoz létre az anódon.

Lítium lerakódás az anódon

Nagyteljesítményű töltés alacsony hőmérsékleten, vagy amikor magas a töltöttségi szint, Li^+ nem tud elég gyorsan beépülni a grafitba fémes lítium lerakódást létrehozva.

Katód degradáció

Nagyfeszültségen, fém oldódik az elektrolitba ami az anódra vándorol.

Elektrolit bomlása

Magas feszültség és hőmérséklet hatására gázképződés.

Aktív anyagvesztés

A használat során fellépő mechanikai terhelés hatására rétegződik és leválik a grafit.

Akkumulátorok

Lítium-vasfoszfát

LFP
150 Wh
2 - 3 /kg kW
55 /kg €
> 3000 /kWh töltés-
kisütés
Termikusan
stabil

Nikkel-mangán-kobalt

NMC
250 Wh
3 - 4,5 /kg kW
85 /kg €
1000-2000 /kWh töltés-
kisütés
Termikusan kevésbé
stabil

Akkumulátor összetevők

Akkumulátorok

Jelenlegi legjobb

LFP vagy NMC

250 Wh /kg

(NMC)

3 – 4,5 kW /kg

(NMC)

55 € /kWh

(LFP)

> 3000 töltés-kisütés

(LFP)

Termikusan stabil

(LFP)

Szilárdtest akkumulátor

SSB

250 - 800 Wh

/kg

0,2 – 0,5 kW

/kg

340 - 500 €

/kWh

> 10 000 töltés-

kisütés

Magas termikus

stabilitás

Források: <https://vibms.com/how-much-does-a-solid-state-battery-cost/>,

<https://www.laserax.com/blog/solid-state-vs-lithium-ion-batteries>

Melyik tartalmaz több hidrogént?

1 liter
benzin

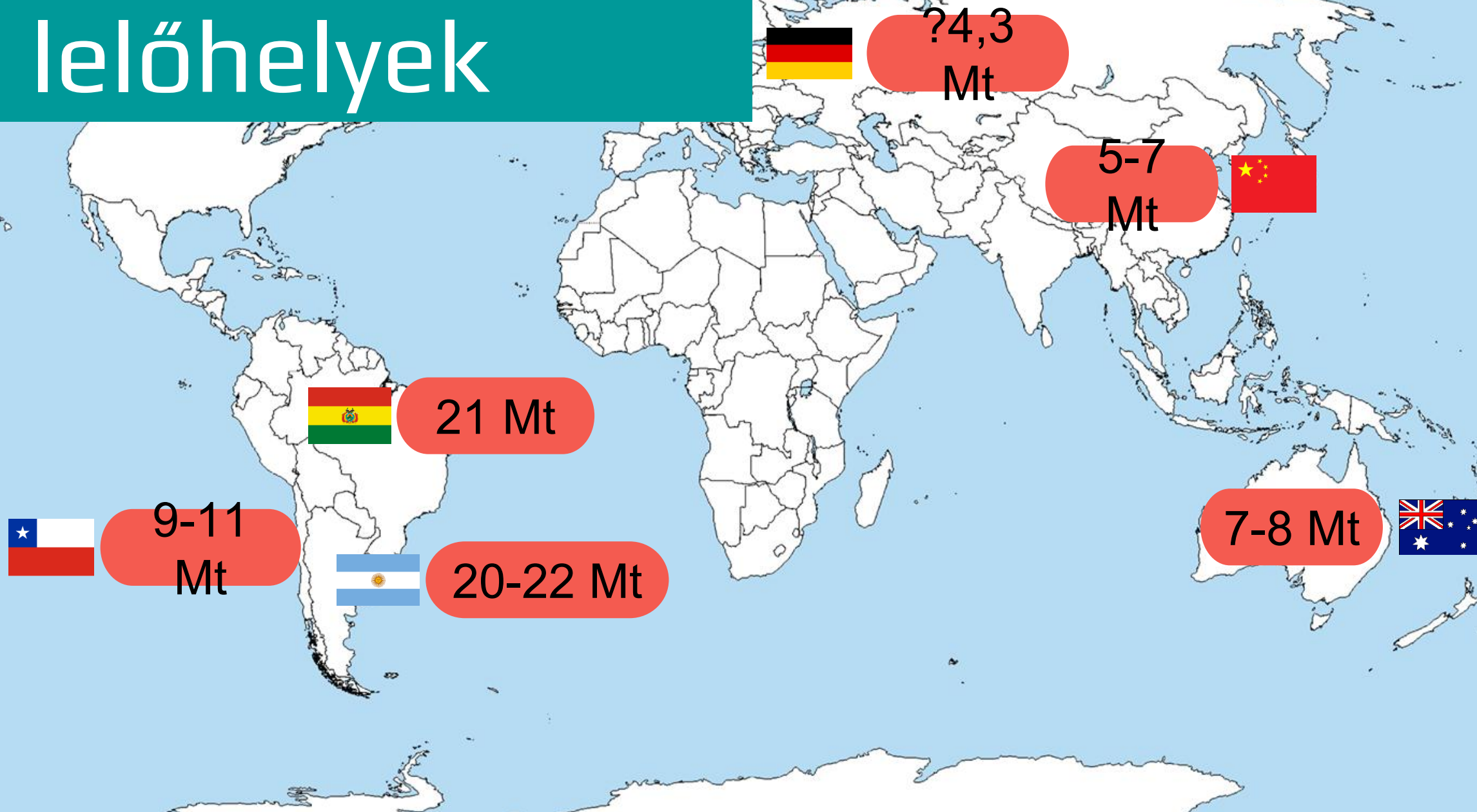
1 liter folyékony
hidrogén (-70°C)

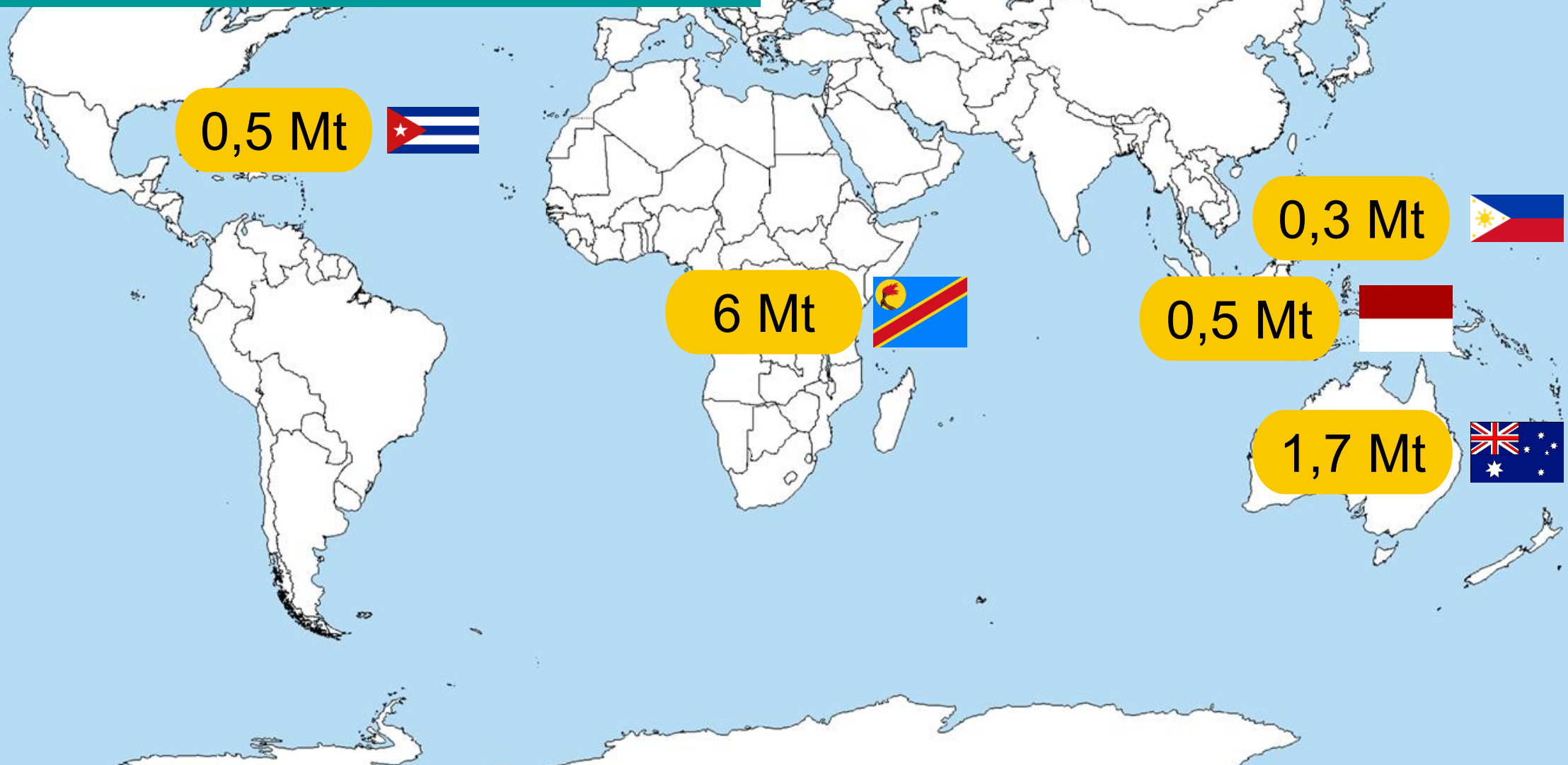
Gazdasági környezet

Litium

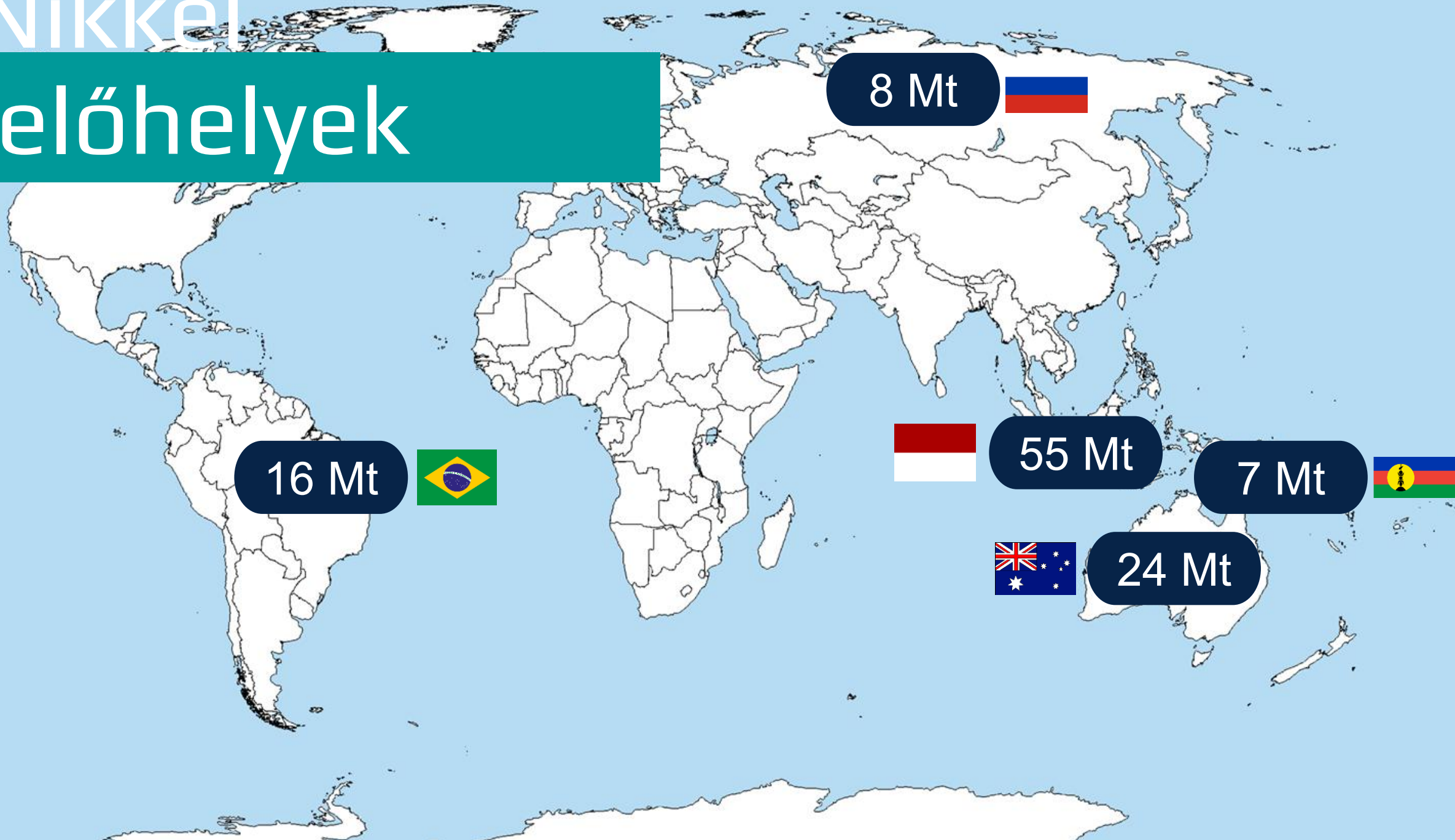
lelőhelyek

Kobalt lelőhelyek

Nikkel lelőhelyek

Bányászat

~20
%

Lítium

Kobalt

Nikkel

~7%

~25
%

~10%

~50%

~50%

~85%

Akkumulátor gyártás

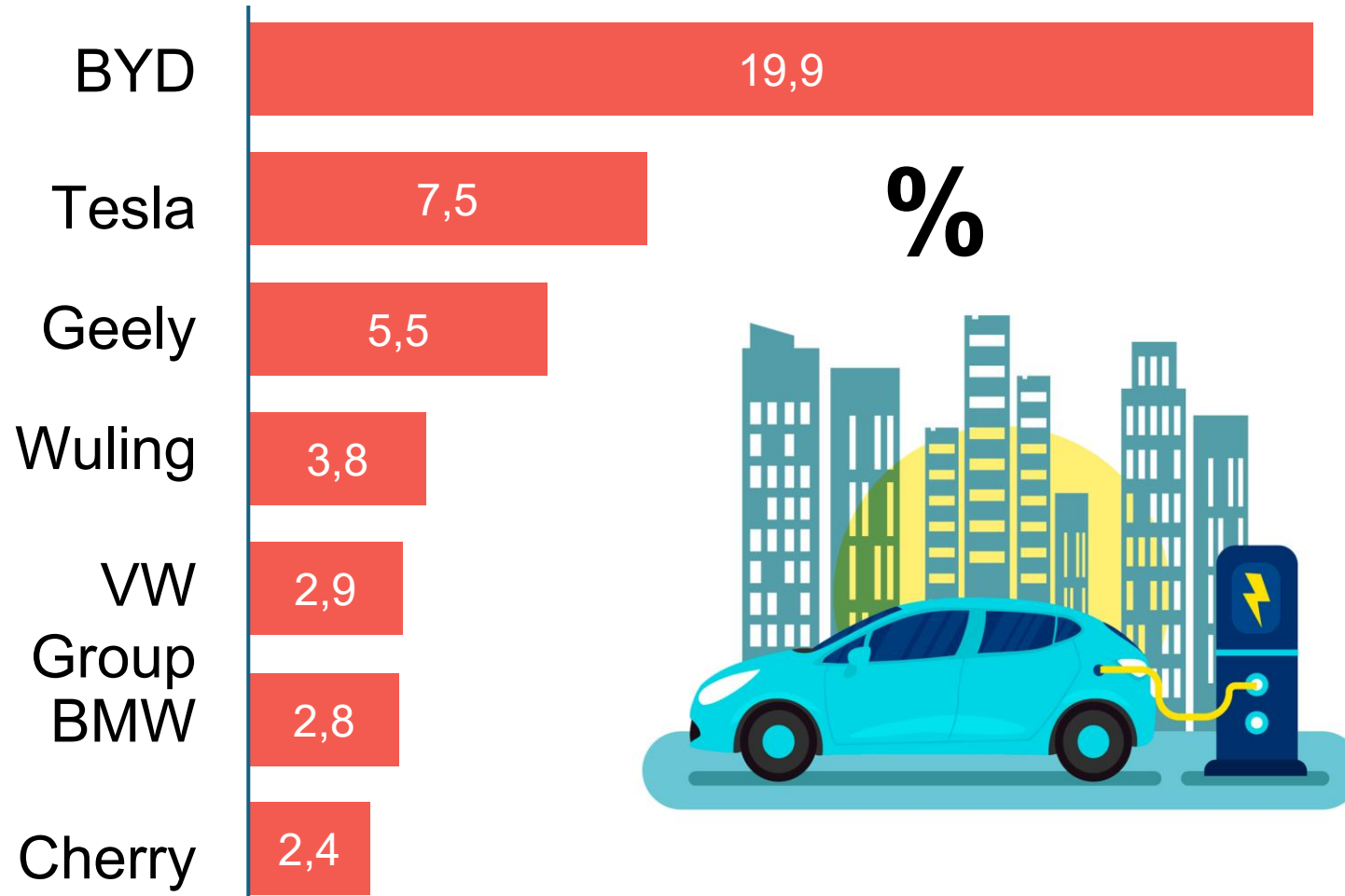
	Ország	[%]
1	Kína	65,2
2	Németország	11,3
3	Egyesült Államok	6,3
4	Lengyelország	4,8
5	Magyarország	3,2
6	Svédország	2,2
6	Franciaország	2,2
8	Dél-Korea	1,2
8	Japán	1,2
10	Egyesült Királyság	0,8
11	Egyéb	1,6

Gyártók piaci részesedése 2023-ban

■ CATL ■ BYD ■ LG ■ Panasonic ■ Többi

Vezető járműgyártók

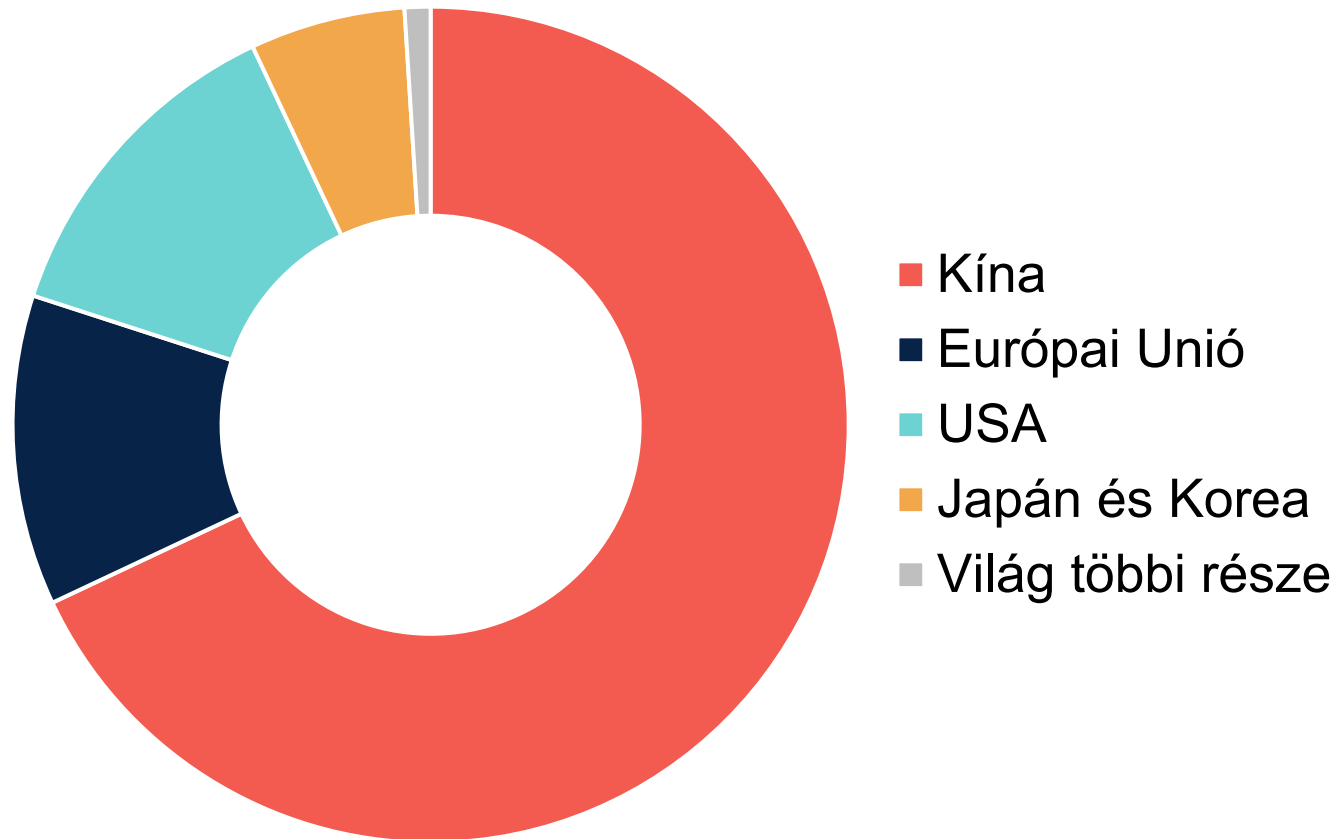

designed by freepik

Forrás: <https://autovista24.autovistagroup.com/news/which-brand-sold-the-most-evs-in-the-first-half-of-2025>

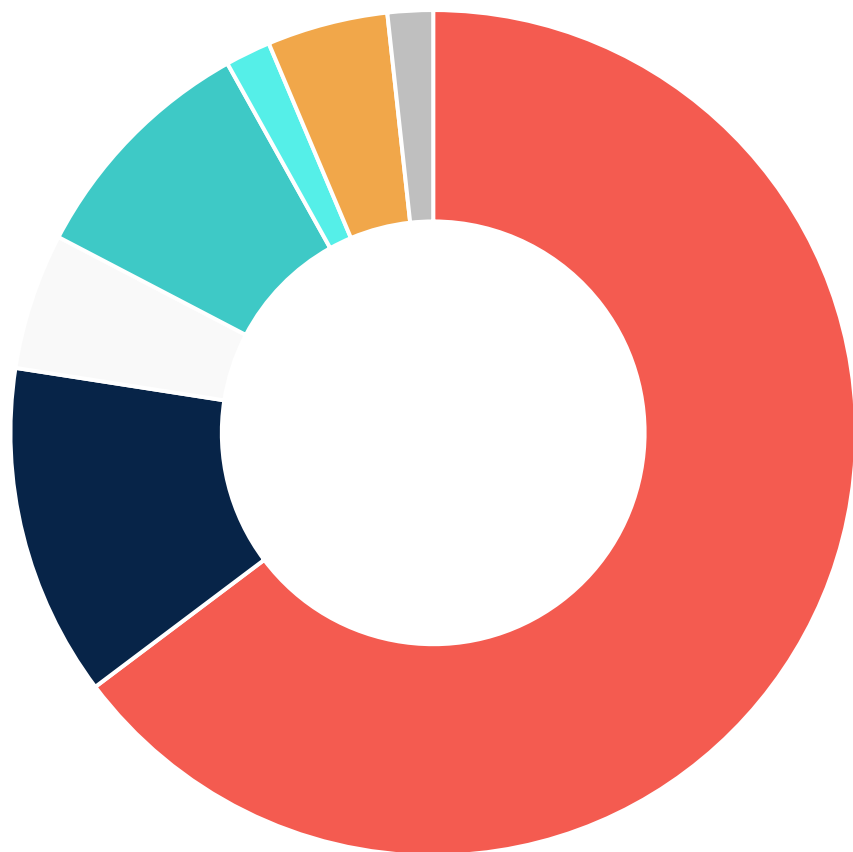
Vezető járműgyártók

Elektromos járműgyártás a gyártó székhelye szerint

Vezető piacok

Belföldi piacok

- Kína
- Európai Unió
- Európa többi része
- USA
- É-Amerika többi része
- Ázsia többi része
- Többi ország

20

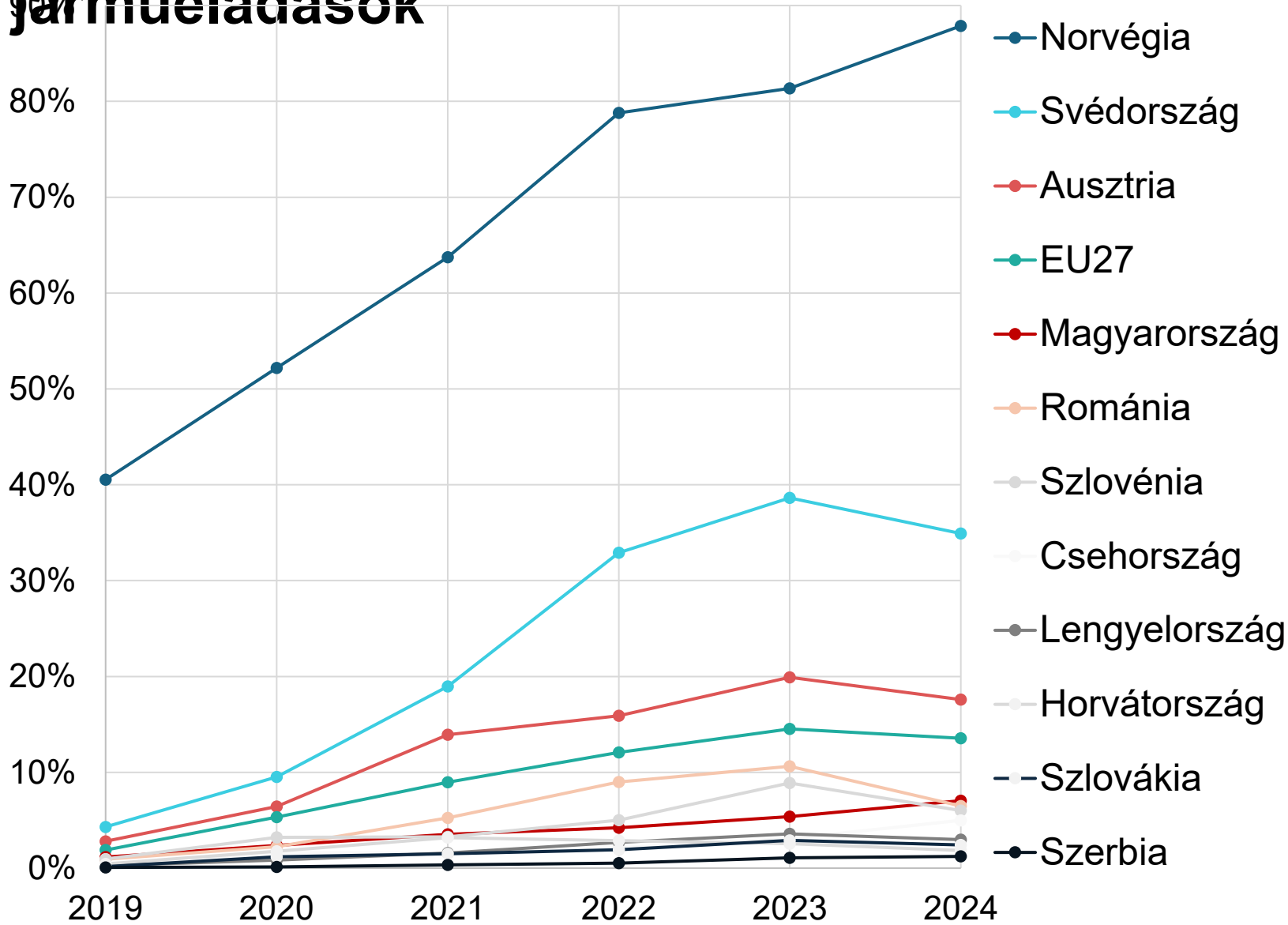
M

Eladott új
EV

202

5

Tisztán elektromos járműeladások

Magyarország 2025-ben

Járműflotta:

Összesen: 4 270
000

Tisztán elektromos: 72 300

Tölthető hibrid: 44 200

Töltőállomások:

Összesen: 3000

DC: 700

Környezeti hatások

Befolyásoló tényezők

- ◆ Akkumulátorgyártá
- ◆ S Akkumulátorkapacitás
- ◆ Energiatermelé
- ◆ S Energiafogyasztá
- S

Akkumulátor

-

gyártás

60 – 120 kg CO₂eq

/kWh

500 liter víz

/kWh

Bányászattal együtt

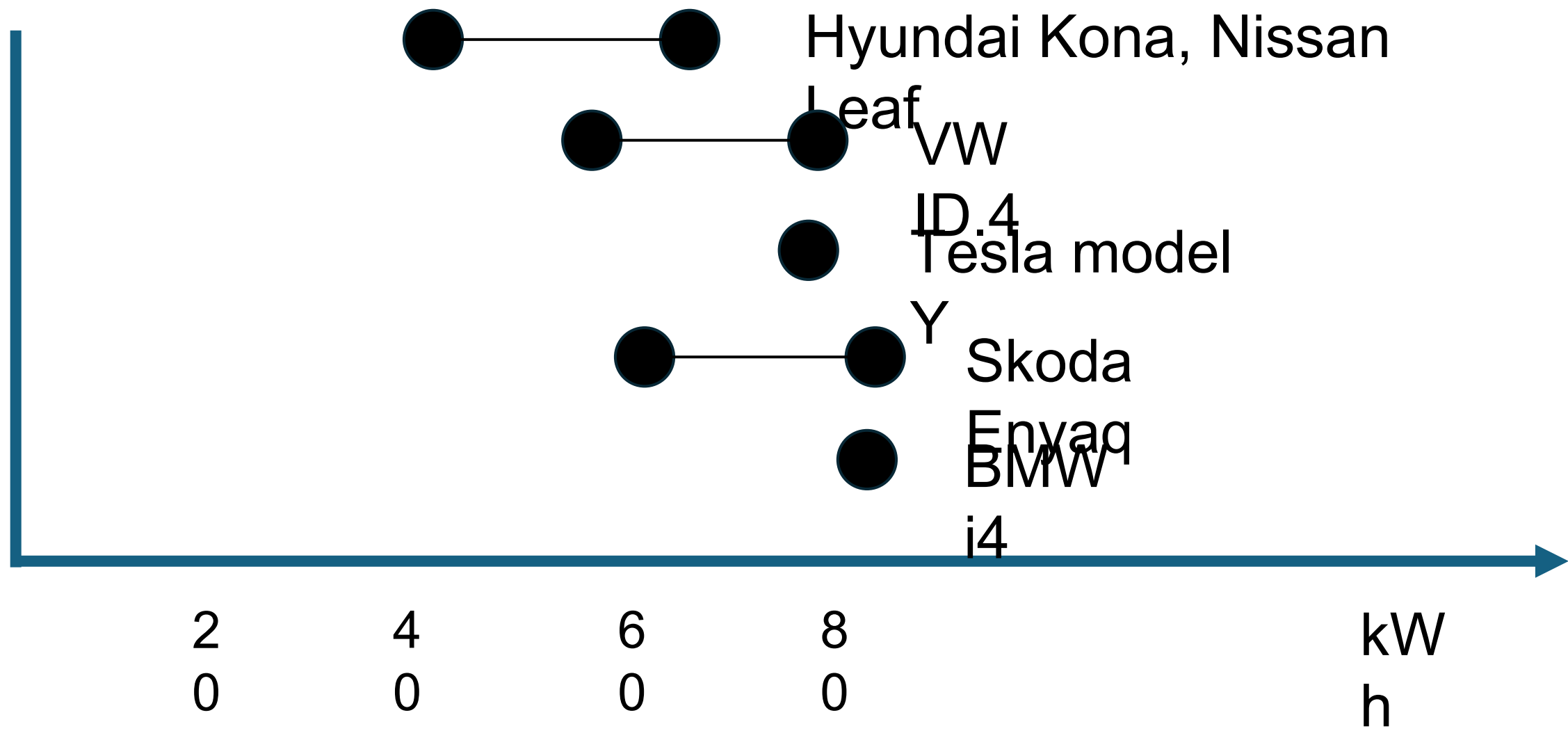

Akkumulátorkapacitás

- Átlagos napi futásteljesítmény 70 km
- Átlagos napi energiafogyasztás: 18 kWh

Akkumulátorkapacitás

electricitymaps.com/map

← Hungary

Electricity

Emissions

Electricity mix

2025. jún. 10. 14:00 CEST

Preliminary

Carbon Intensity

Low-carbon

Renewable

Installed capacity (GW)

0 GW 2 GW 4 GW 6 GW

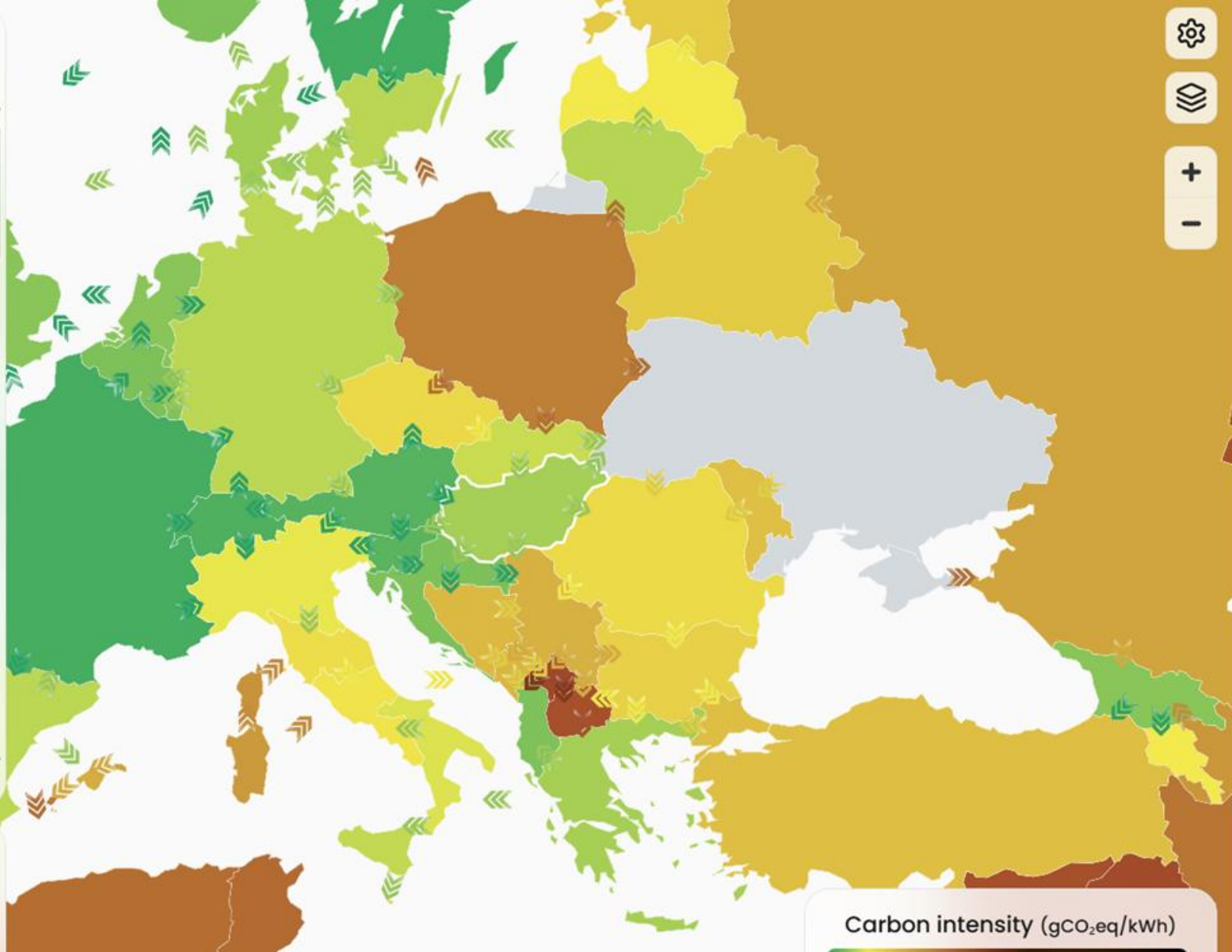
- biomass
- geothermal
- hydro
- solar
- wind
- nuclear
- battery storage

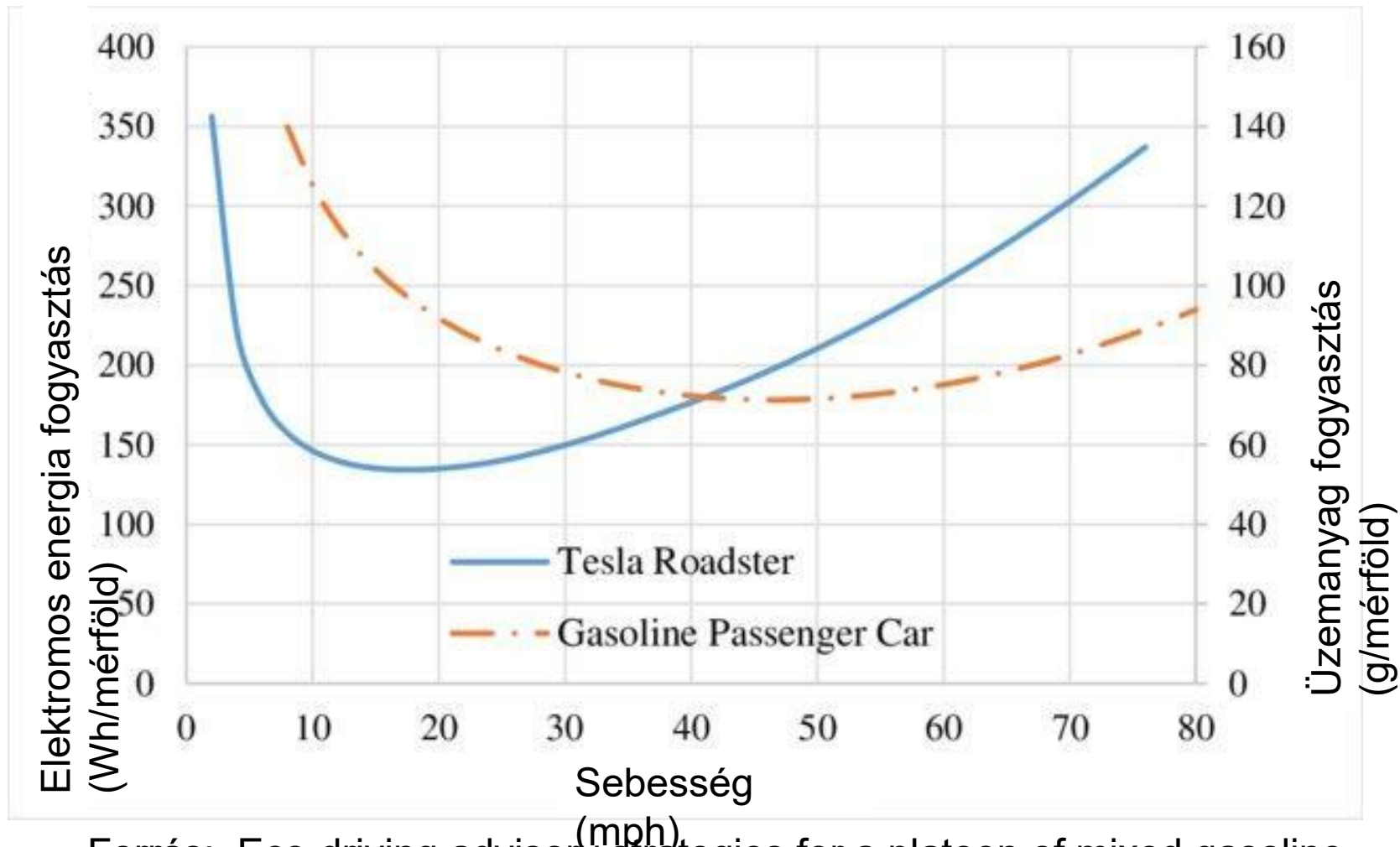
2025. jún. 10. 14:00 CEST

72 Hours

Carbon intensity (gCO₂eq/kWh)

Energiafogyasztás

Forrás: [Eco-driving advisory strategies for a platoon of mixed gasoline and electric vehicles in a connected vehicle system - ScienceDirect](#)

Melyik a környezetbarátabb?

Melyik a környezetbarátabb?

SKODA Octavia

112 – 131 gCO₂eq /km

135 gCO₂eq /km
(számításban)

Olajcsere:
100-200 km megfelelő

Fékpor:
5-10% forgalmas utak
mentén

TESLA Model 3

79 kWh

18 kWh / 100km

Elektromosság:
100 gCO₂eq/kWh

Akkumulátor
gyártás:
90 kgCO₂eq /kWh

60 700

Ösztönző rendszerek

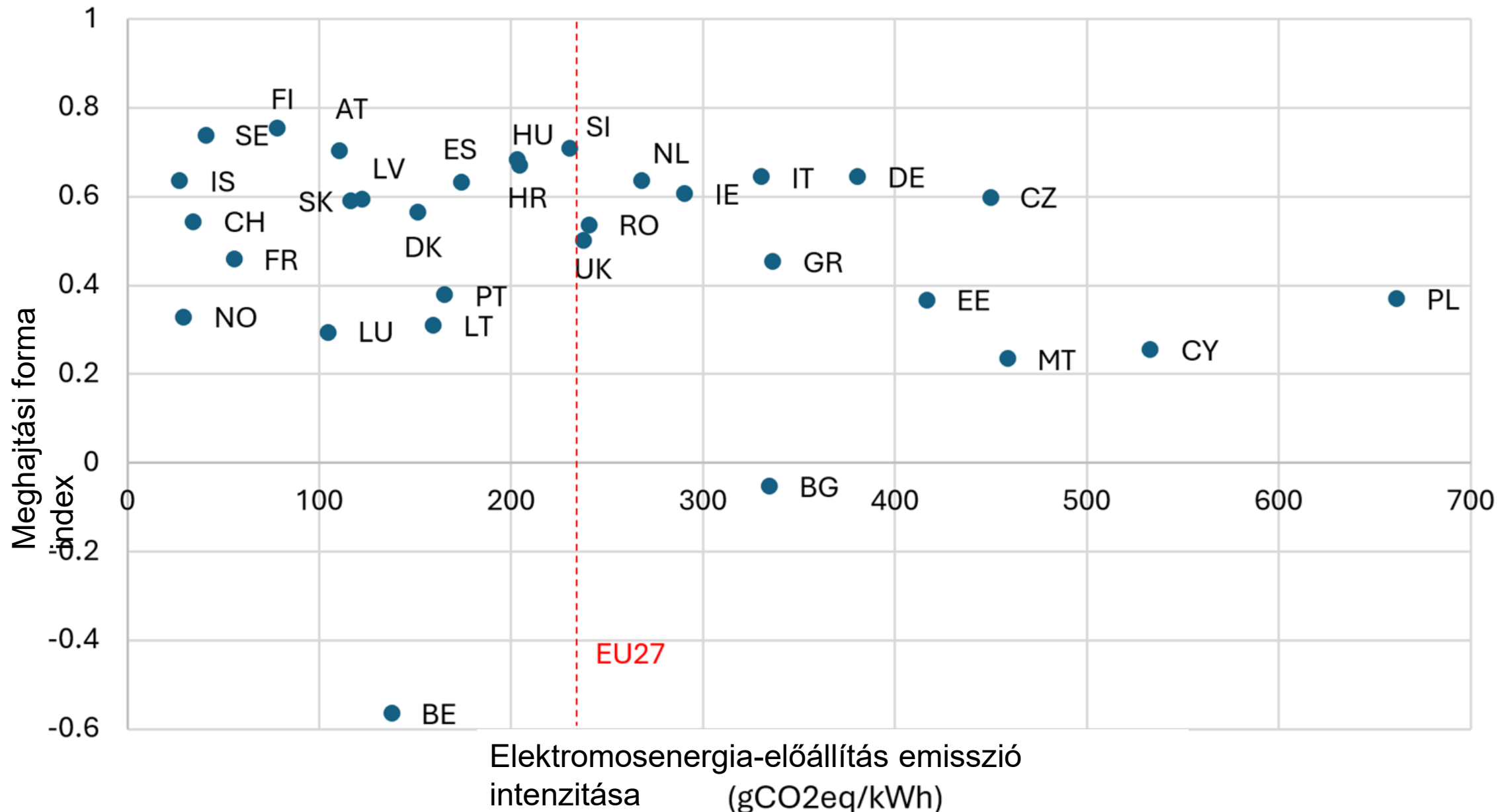
Támogatási formák

- ◆ Kutatás-fejlesztés támogatás
BYD: 3,7 milliárd USD támogatás a kínai államtól
- ◆ Járművásárlás támogatás
(adókedvezmények)
- ◆ Töltőinfrastruktúra telepítés támogatás
- ◆ Járműhasználat támogatás (ingyenes töltés, parkolás, úthasználat)
- ◆ Kényelmi (behajtási engedély, buszsáv használat)

Adókedvezmények vizsgálata

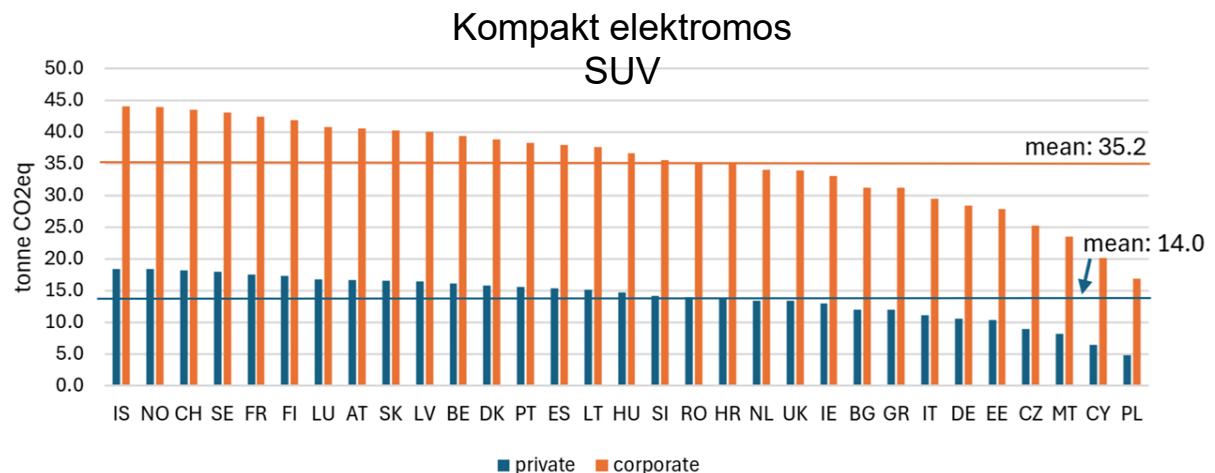
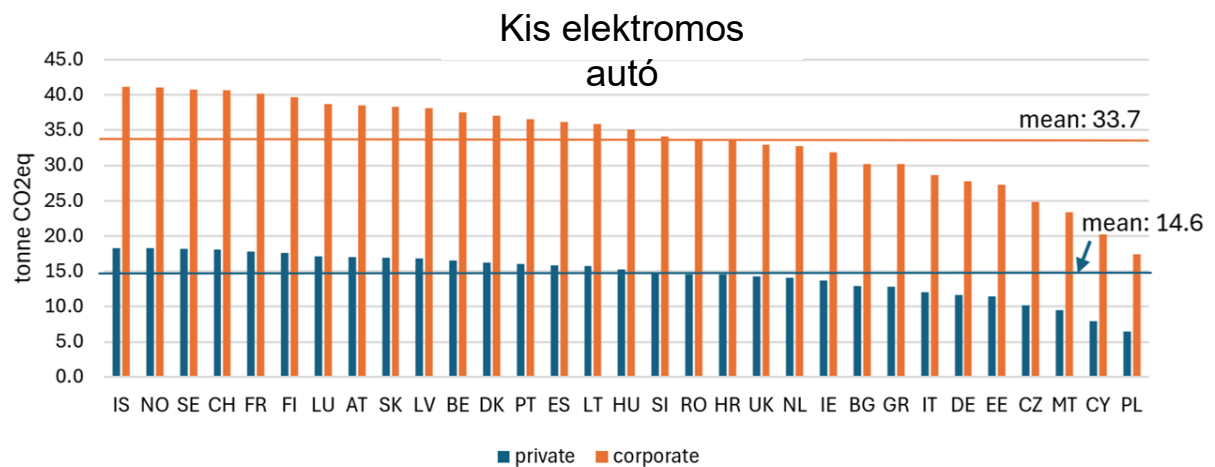
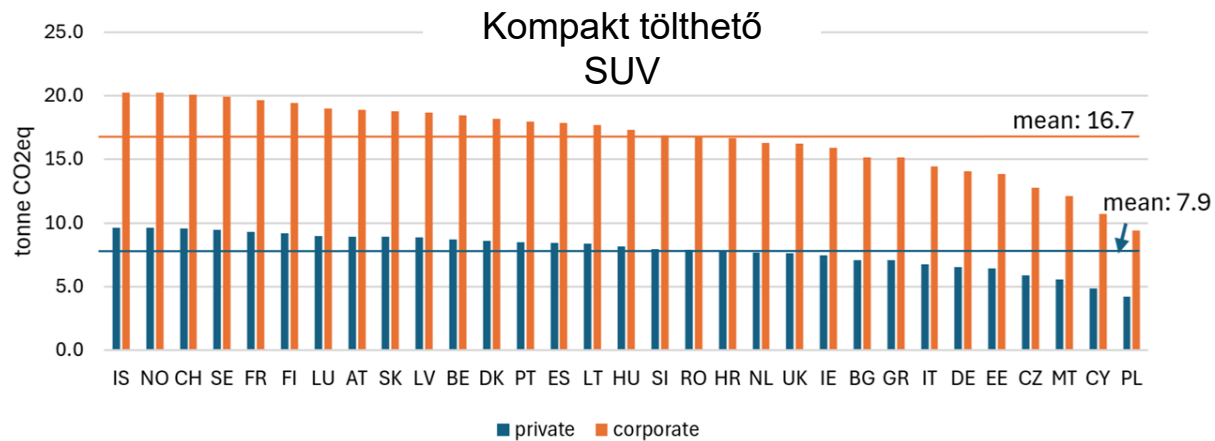
- ◆ Hagyományos és alternatív hajtás adóterhei közti különbség
- ◆ Kis (B) és kompakt (C) méretű autók
- ◆ Benzin, hibrid és tisztán elektromos meghajtás
- ◆ 31 európai ország
- ◆ Saját (15 000 km/év) és céges (30 000 km/év) használat 10 éven át

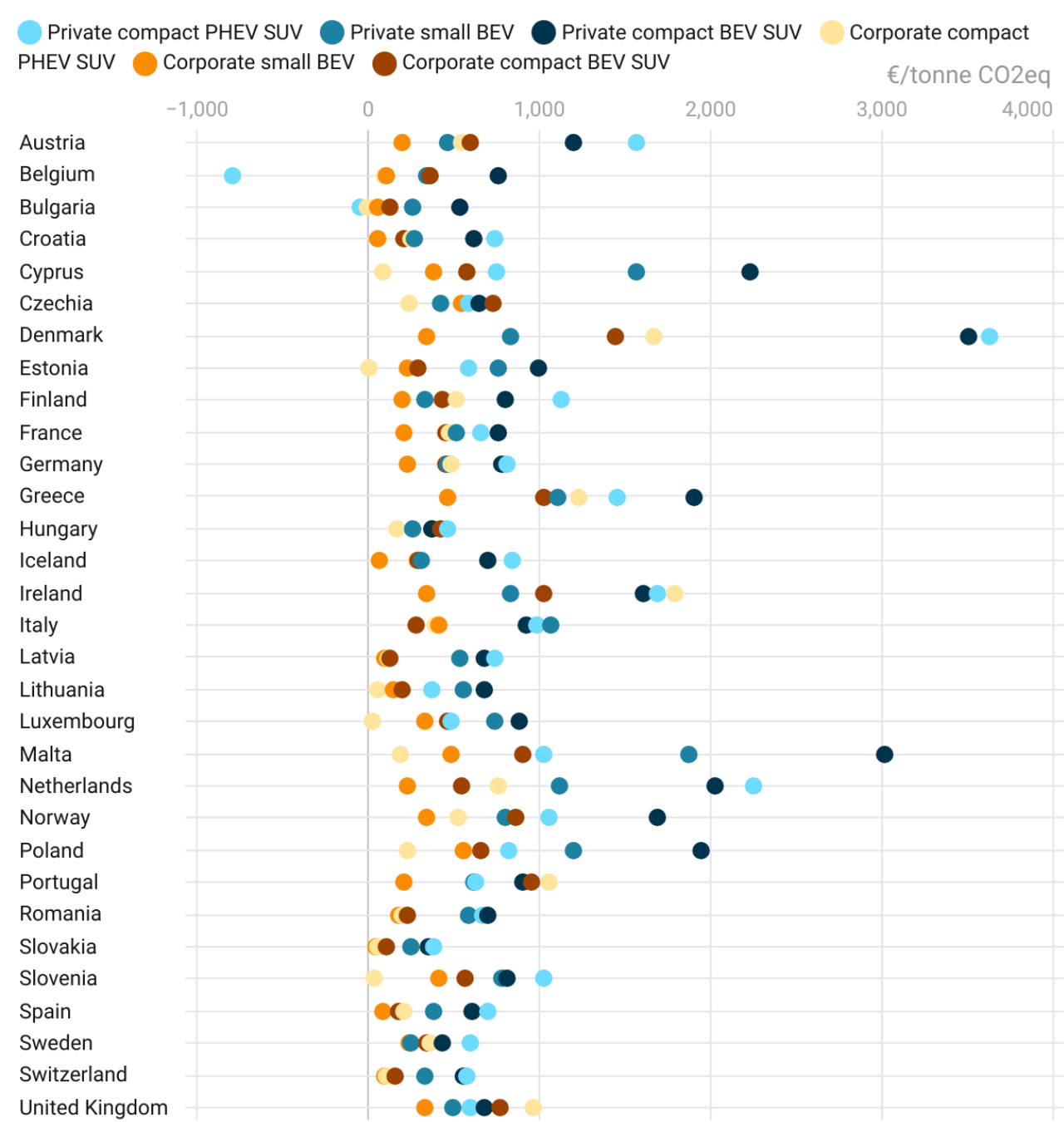
(saját)

Elektromosjármű- használat okozta CO2 kibocsátás

- Mindegyik országban kedvezőbb, ha a futásteljesítmény legalább 150 000 km
- Tölthető hibridek néhány országban kedvezőbbek (Ciprus, Lengyelország)

Ösztönzőrendszer költséghatékonysága

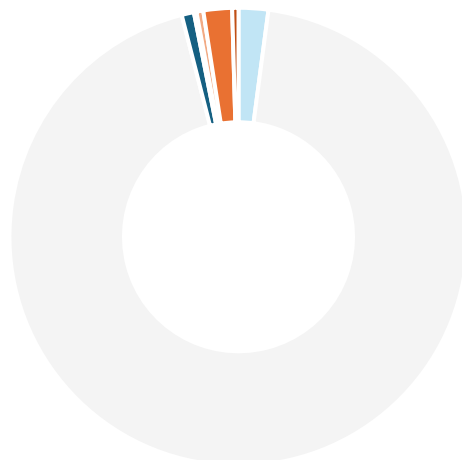
- Erdősítés: 1 – 11 €/ ton CO2
- Napelemparkok létesítése: 115 €/ ton CO2
- Szélenergia: 3 – 300 €/ ton CO2
- Üzemanyag adó: 20 – 55 €/ ton CO2

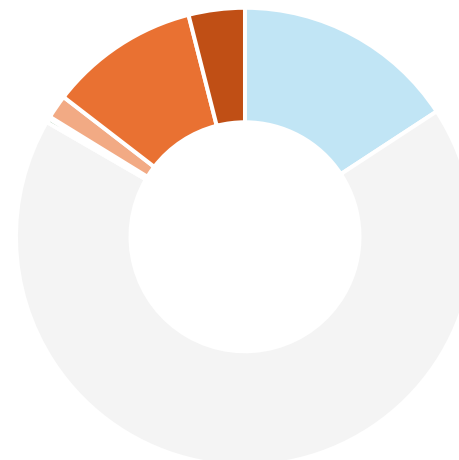
Töltőinfrastruktúra

Töltőinfrastruktúra

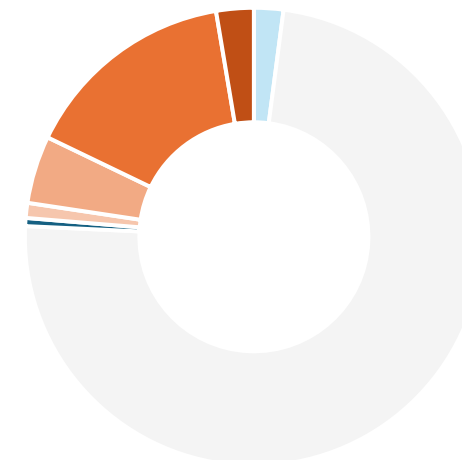
Hollandia

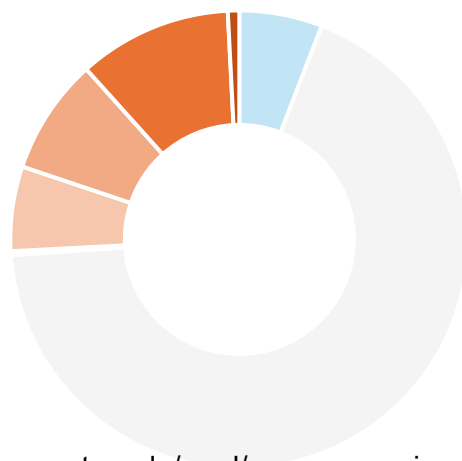
Svédország

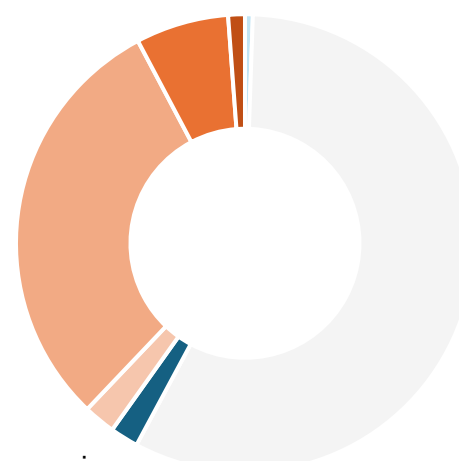
Németország

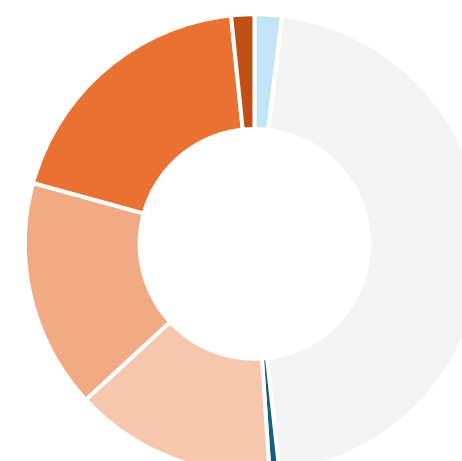
Magyarország

Lengyelország

Észtország

AC, 1 fázis ($P < 7,4\text{kW}$)

AC, 3 fázis ($7,4\text{kW} \leq P \leq 22\text{kW}$)

AC, 3 fázis ($P > 22\text{kW}$)

DC ($P < 50\text{kW}$)

DC ($50\text{kW} \leq P < 150\text{kW}$)

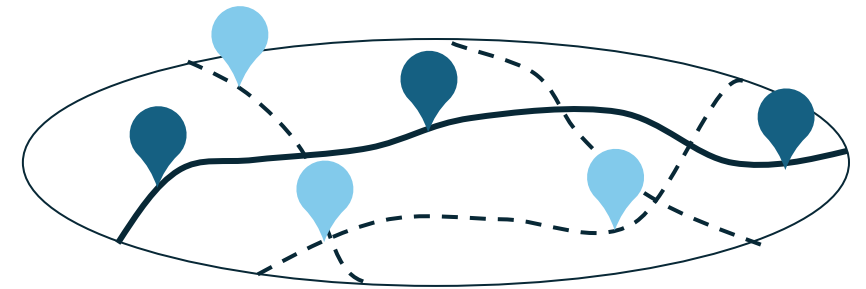
Level 1 - Ultragyors DC ($150\text{kW} \leq P < 350\text{kW}$)

Level 2 - Ultragyors DC ($P \geq 350\text{kW}$)

Inter-city módszer

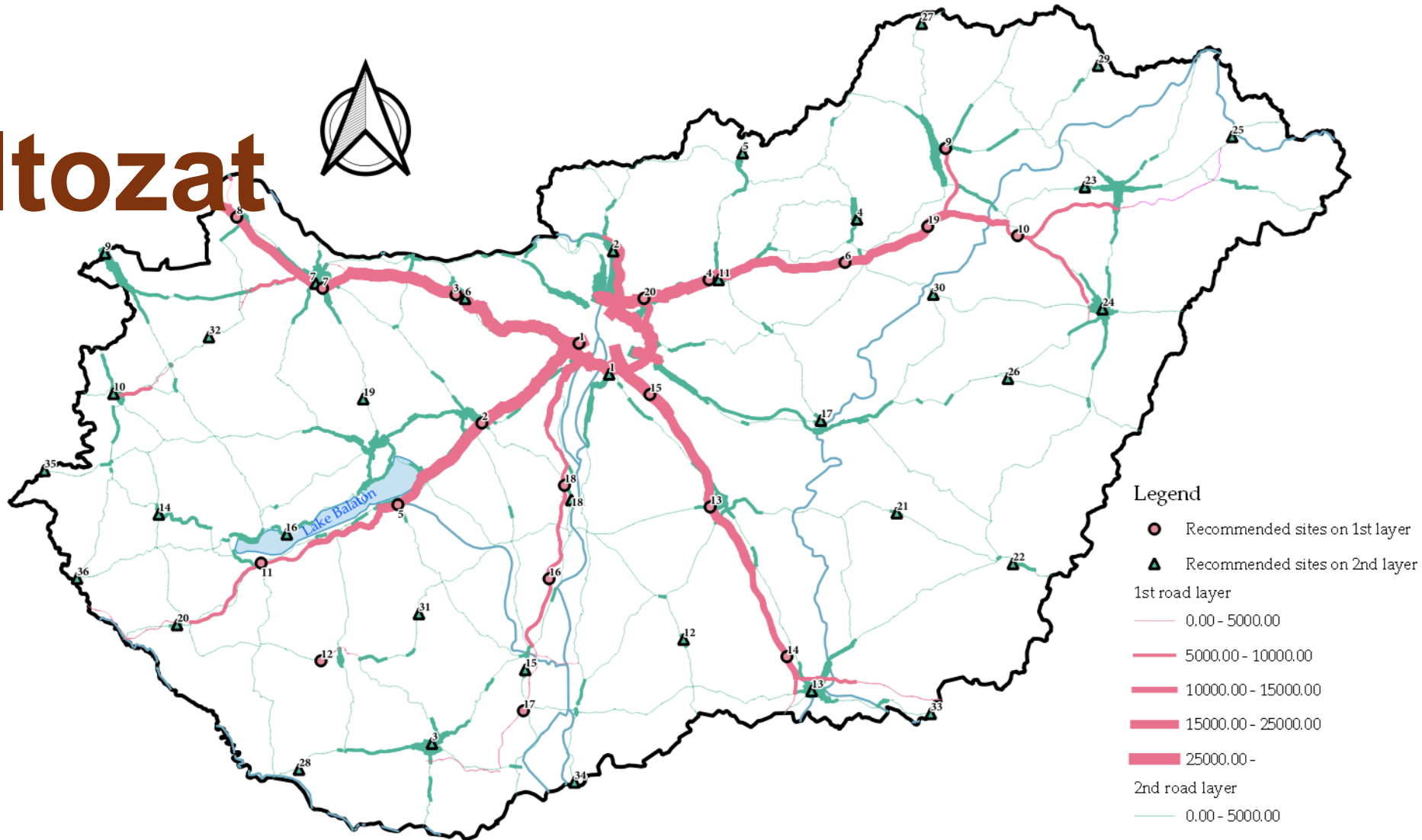
Honnan-Hová adat nélkül, csak keresztmetszeti forgalom alapján

1. Lehetséges helyszínek azonosítása
2. Helyszínek értékelése
 - Keresztmetszeti forgalom
 - Elérhető szolgáltatások
 - Elérhető villamos teljesítmény
 - Távolság a legközelebbi töltőállomástól
3. Töltőpont telepítése a legjobbra értékelt helyszínen (mohó algoritmus)
4. Helyszínek újraértékelése
5. Célértékek (KPI) számítása és ellenőrzése
6. Ismétlés a 2. lépéstől kezdve, ha a célok nincsenek elérve

Multi-level allocation

„B” változat

Legend

- Recommended sites on 1st layer
- ▲ Recommended sites on 2nd layer
- 1st road layer
 - 0.00 - 5000.00
 - 5000.00 - 10000.00
 - 10000.00 - 15000.00
 - 15000.00 - 25000.00
 - 25000.00 -
- 2nd road layer
 - 0.00 - 5000.00
 - 5000.00 - 10000.00
 - 10000.00 - 15000.00
 - 15000.00 - 25000.00
 - 25000.00 -

$\alpha=40\text{km}$ $\beta=60\text{km}$

Városi töltőtelepítési módszer

Középpontban a parkolás

1. Tesszaláció hatszögekkel

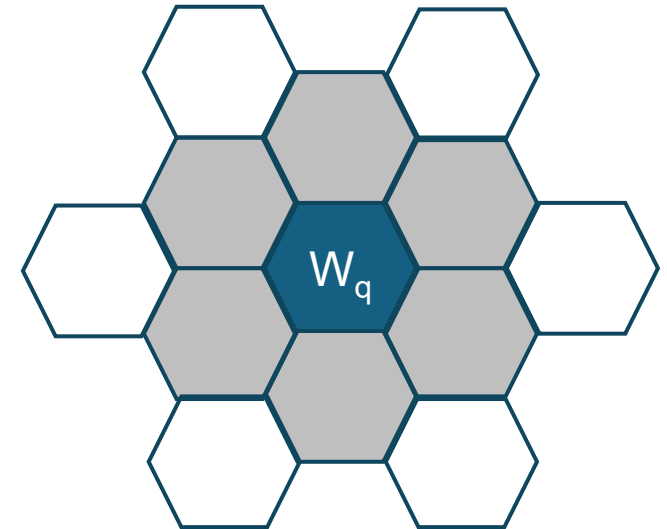
2. Hatszögek értékelése

- Nappali igény: forgalomvonzó létesítmények, pl. üzletek, szabadidős létesítmények, bank és postafiókok, egészségügyi szolgáltatók
- Éjszakai igény: népesség és beépítettség
- Minél gyakrabban minél tovább parkol: annál jobb a helyszín

3. Töltőpont telepítése a legjobb hatszögben

4. Célértékek számítása és értékelése

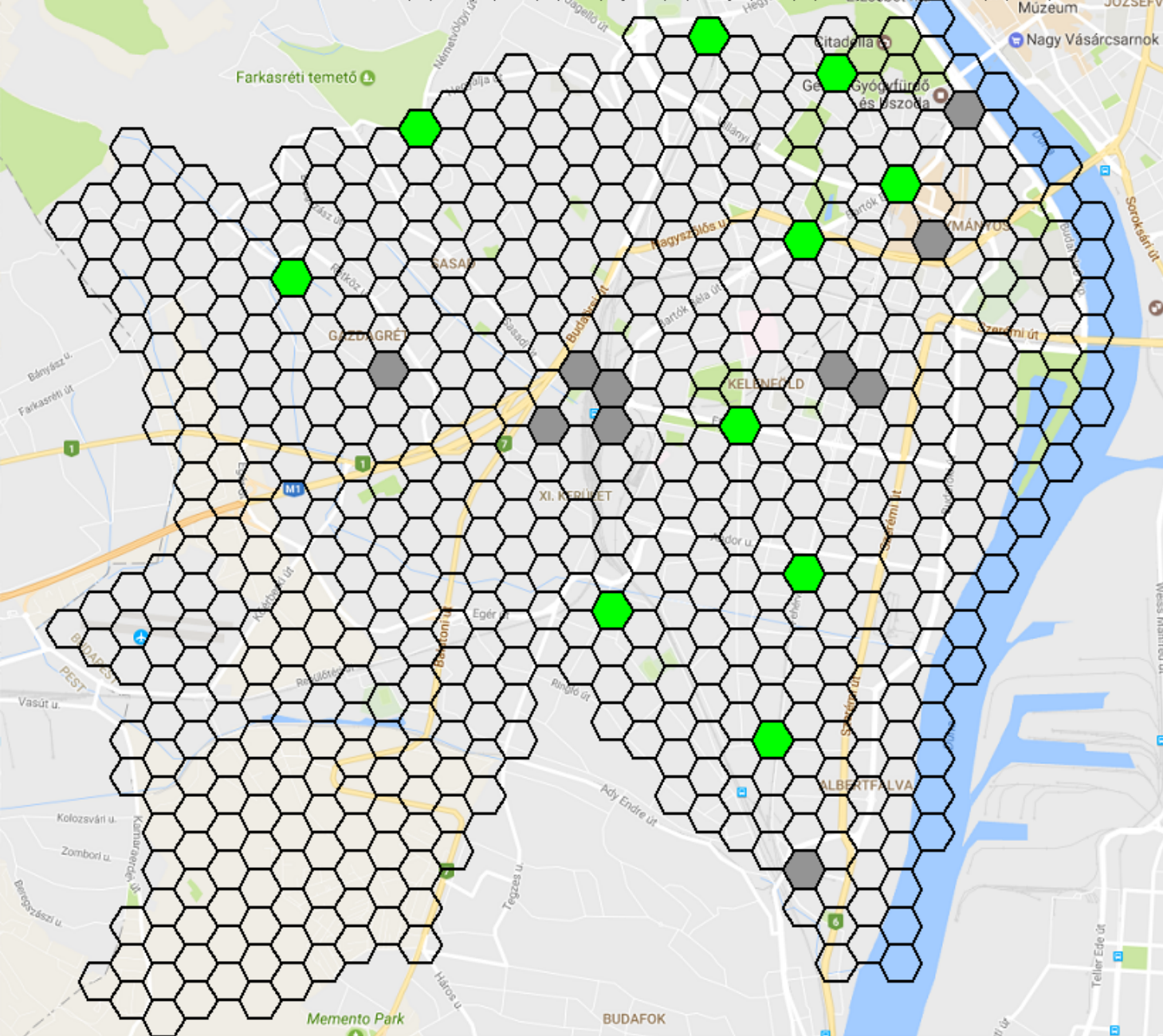
5. Folyamat megismétlése a 2. ponttól ha a célok nem teljesültek

Méret a gyaloglási távolság alapján

Városi töltőtelepítési módszer

Helyszín	Gyakoriság [alkalom/nap]	Idő [hh:mm]
Otthon	0,72	5:58
Nyilvános töltés otthon	0,27	1:50
Munkahely	0,59	4:44
Üzletek és piacok	0,18	0:43
Bank és postafiók	0,09	0:21
P+R parkolóhelyek	0,15	2:09
Bus and railway station	0,08	1:21
Hagyományos töltőállomás (benzinkút)	0,25	0:21
Turisztikai célpontok, múzeumok, sport és szabadidős létesítmények	0,12	1:15

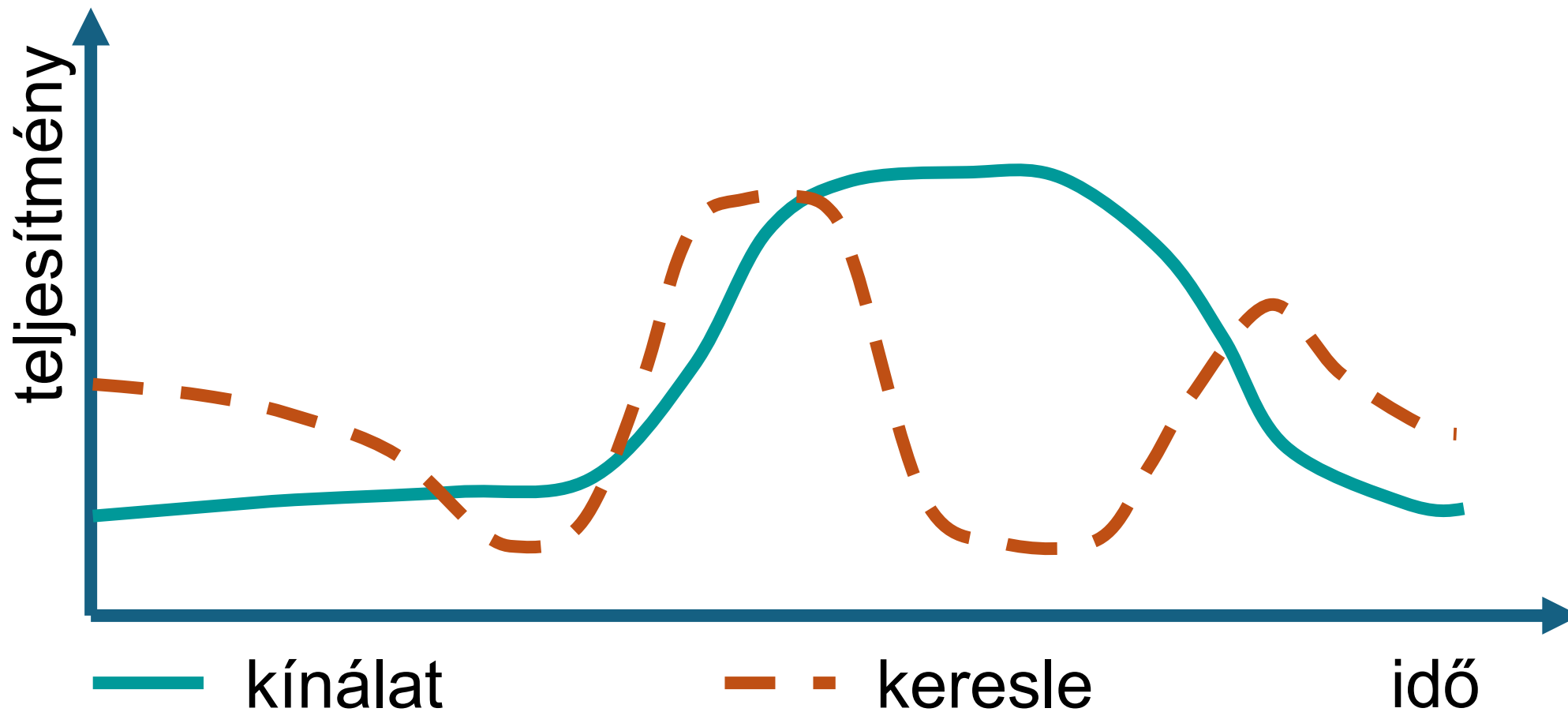
Városi töltőtelepítési módszer

Legend: Javasolt töltőállomás helyszín
 Meglévő töltőállomás

Töltésmenedzsment

Miért szükséges a töltésmenedzsment?

Kínálat és kereslet nem fedik egymást

Mik a megoldások?

- ◆ Energiatárolás
- ◆ Igények befolyásolása

Energiatárolás

Európa: 53

GW

Forrás: <https://etip-hydropower.eu/latest-news/2025-world-hydropower-outlook-global-launch/>

Szivattyús

Energiatároló
Földrajzi adottságok

Nagy kapacitás (10-20GWh)

80-85%
energiahatékonyság

4 – 16 órás ürítés

Magas beruházási,
alacsony üzemeltetési

költség

Energiatárolás

Európa: 35 GW (61
GWh)

Akkumulátor

Egyszerűen telepíthető

Kisebb kapacitás (1 GWh)

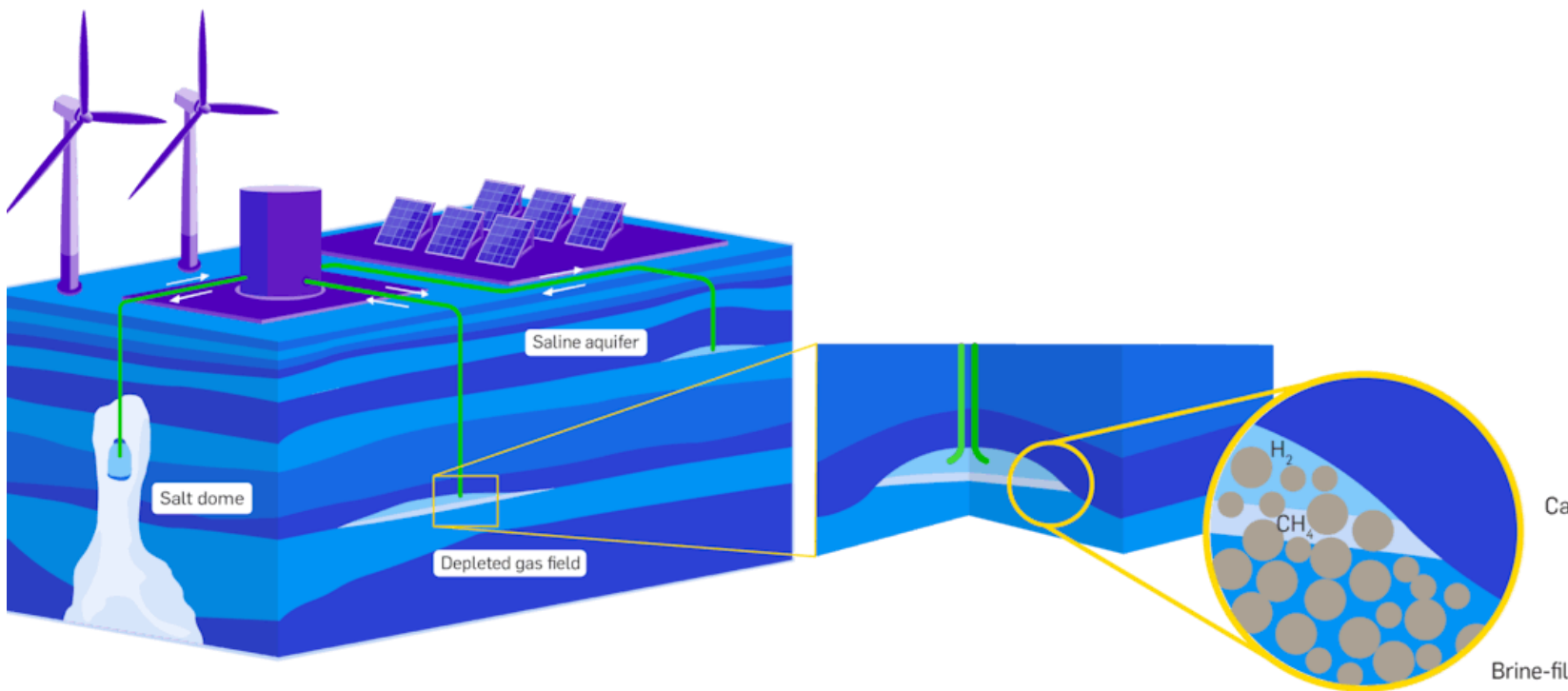
85-95% energiahatékonyság

0,1 – 6 órás merítés

Alacsony beruházási,
magasabb üzemeltetési
költség

Kapacitás 2/3-a a mérők

Energiatárolás

Hidrogén

Speciális földrajzi adottságok

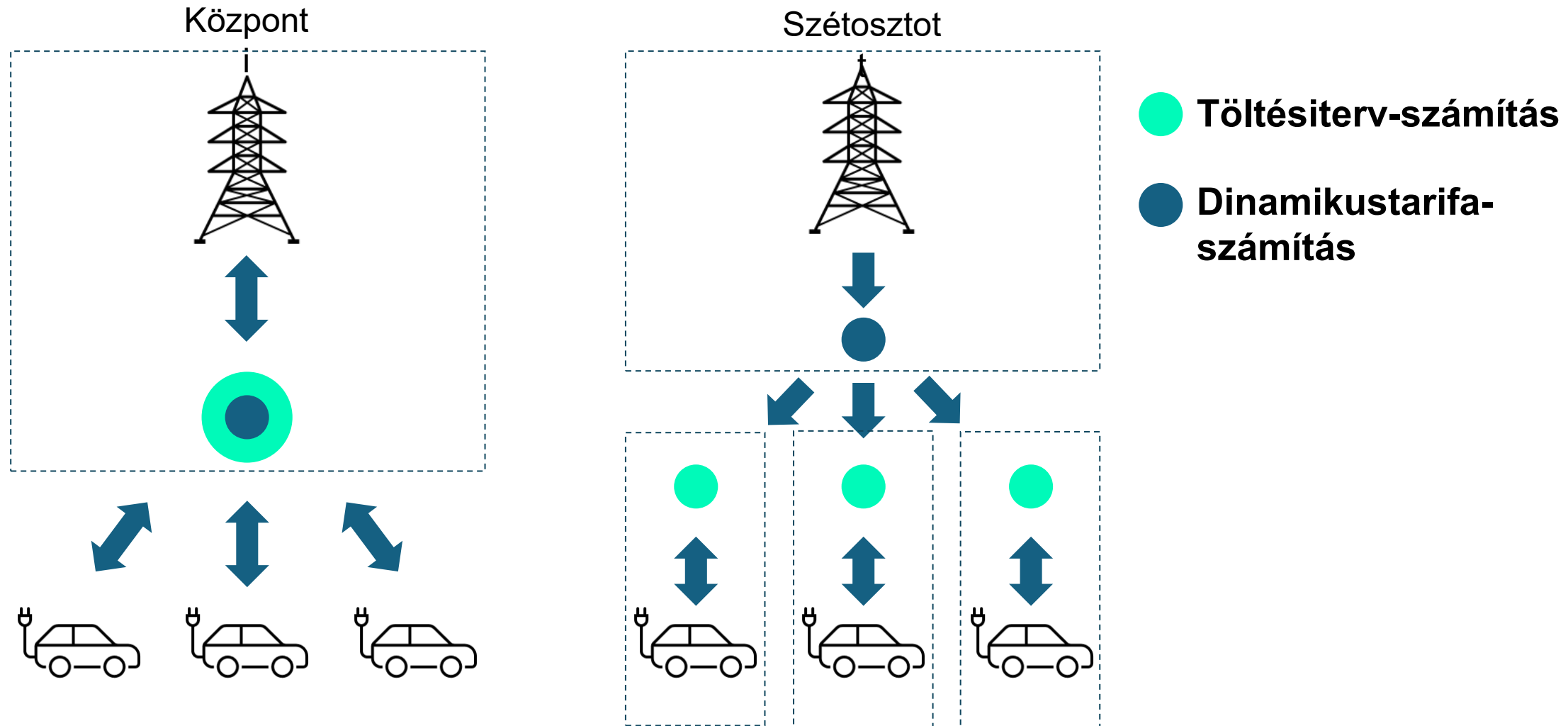
Nagy kapacitás

Magas reakcióidő

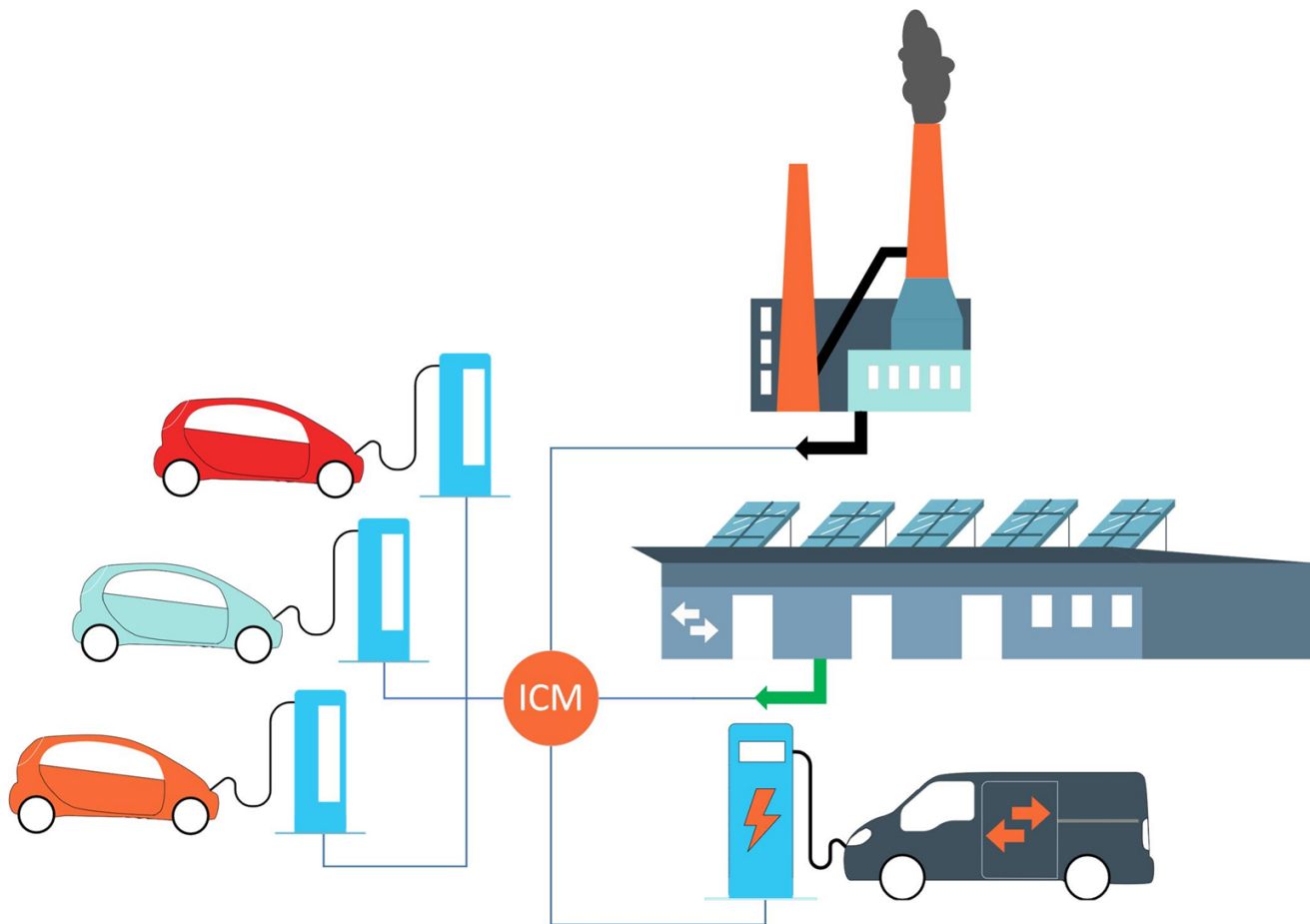
Ca 30 – 45%
energiahatékonyság

Szezonális

Töltésmenedzsment

Központi töltésmenedzsment - esettanulmány

Logisztikai

Központ: rugalmas igény

E-furgonok: azonnali igény

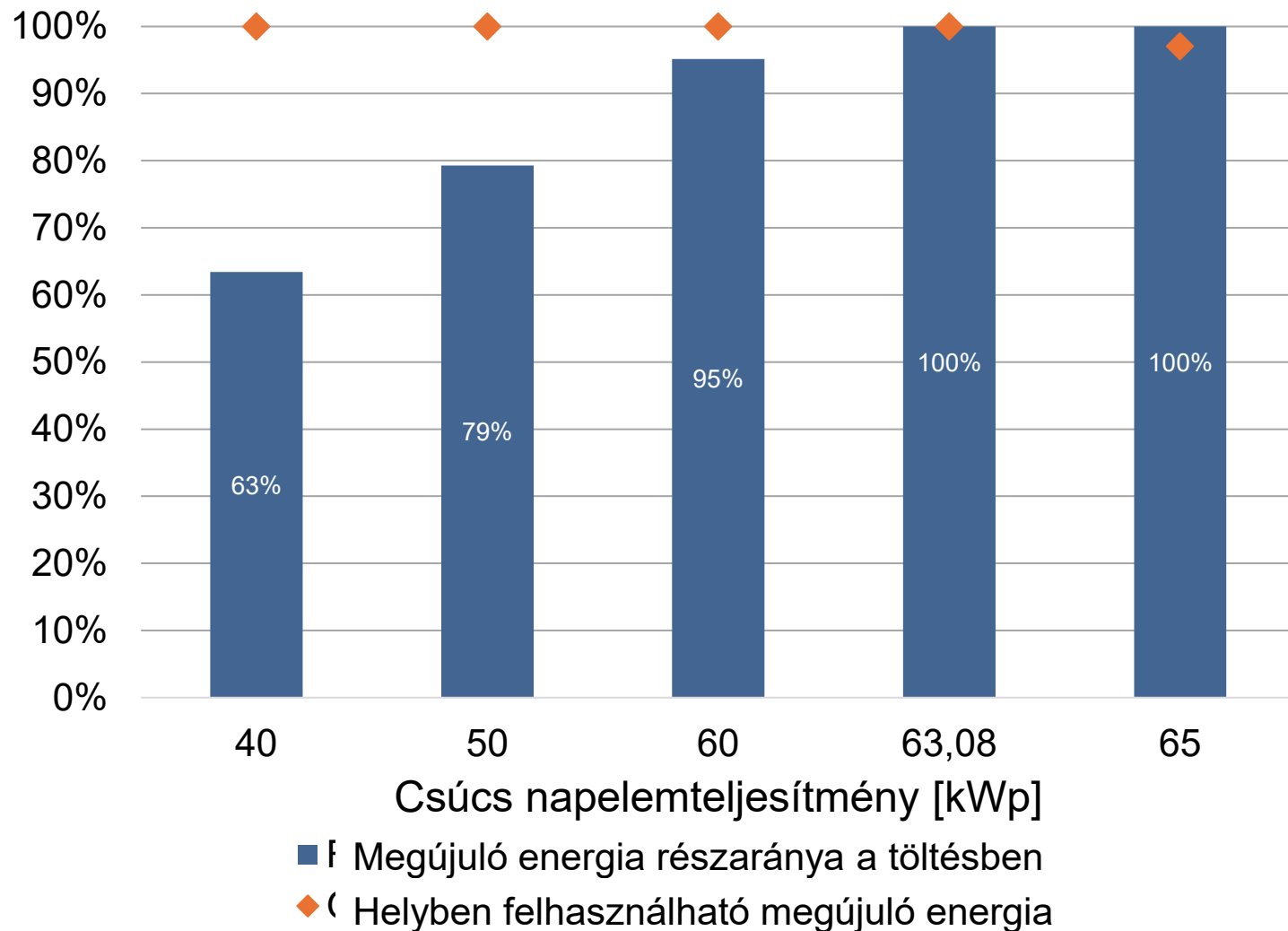
Olcsó napenergia

Napelemteljesítmény napközben ingadozik

Nincs statikus energiatároló

Cél: elektromos járművek csak napelemmel töltése, minimális napelem teljesítménnyel

Központi töltésmenedzsment - esettanulmány

Logisztikai

központ

2x több megújuló energia

Jelentősen alacsonyabb
töltési költség

Elektromos autóbuszok

Mikor érdemes az elektromos hajtást választani?

Alacsony sebesség

Gyakori elindulás-megállás

Szennyezett levegő (lokális hatás)

Magas futásteljesítmény (nagy

Töltési technológia

Állóhelyzetbe

Állóhelyzetben és

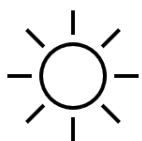

Töltési stratégiák

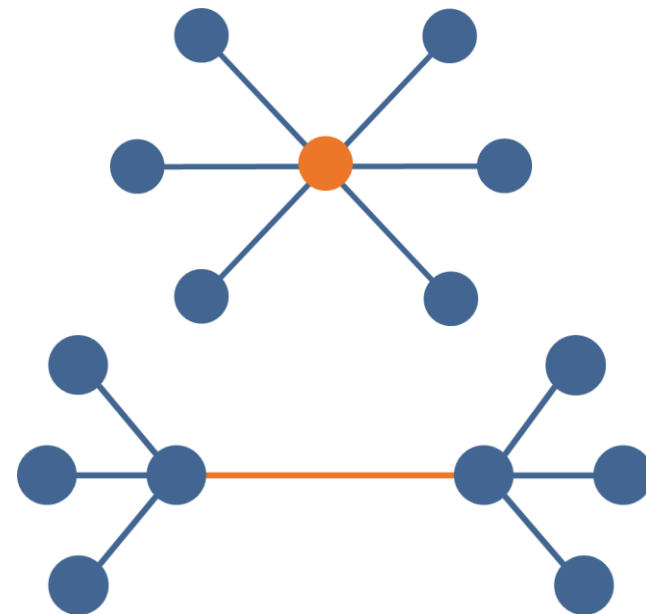
Éjszaka a telephelyen

- 1 töltő – 1 autóbusz
- Nagy akkumulátor kapacitás

Napközben

- 1 töltő – sok autóbusz
- Magas töltési teljesítmény
- Kisebb akkumulátor kapacitás

BYD eBus B12

Akkumulátor kapacitás : 491 kWh (LFP); töltési teljesítmény: 75 kW – 240 kW (CCS csatlakozó);
Hatótáv: 755 km (~550 km télen); Hőszivattyú hűtés-fűtés; Utaskapacitás: 87 fő (32 ülőhely)

Mercedes eCitaro

- Akkumulátor kapacitás: 555 kWh (NMC)
- Töltés: CCS: 150 kW, pantográf: 300 kW
- Hatótáv: 150 – 300 km (nyári - ideális)
- Hőszivattyú hűtés - fűtés
- Utaskapacitás: 88 fő

Solaris Trollino 18 IV

Akkumulátor kapacitás: 58 – 87 kWh (LFP); menetközbeni töltés;
Hatótáv: 20 km

Yutong GTe14

Akkumulátor kapacitás: 563 kWh; dupla töltés: 2x150 kW;
hatótáv: 450 km; utaskapacitás: 57 fő

Legjobb gyakorlatok

Turku, Finnország

3-4 perces napközbeni töltés, 20 alk/nap
300kW töltési teljesítmény
55 kWh akkumulátor kapacitás
13 km hatótáv

Eberswalde, Németország

Trolibuszhálózat bővítése önjáró
trolibuszokkal
Elektromos fűtés megkészszerzi az
energiafogyasztást

Wiesbaden, Németország

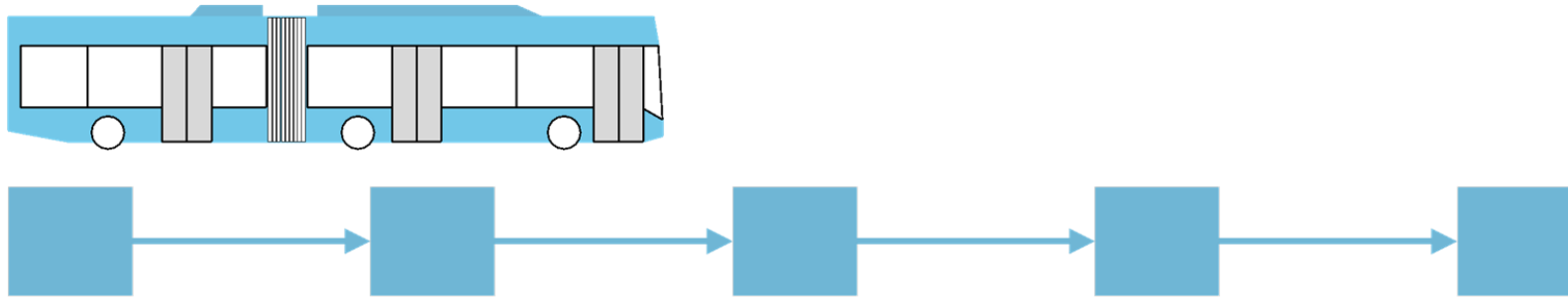
100 db 12m elektromos autóbusz
Csuklós autóbuszok számára nem elég érett
a technológia
Telephelyi töltés: 1 töltő – 2 autóbusz
1.7 dízel helyettesítési ráta

Gdynia, Lengyelország

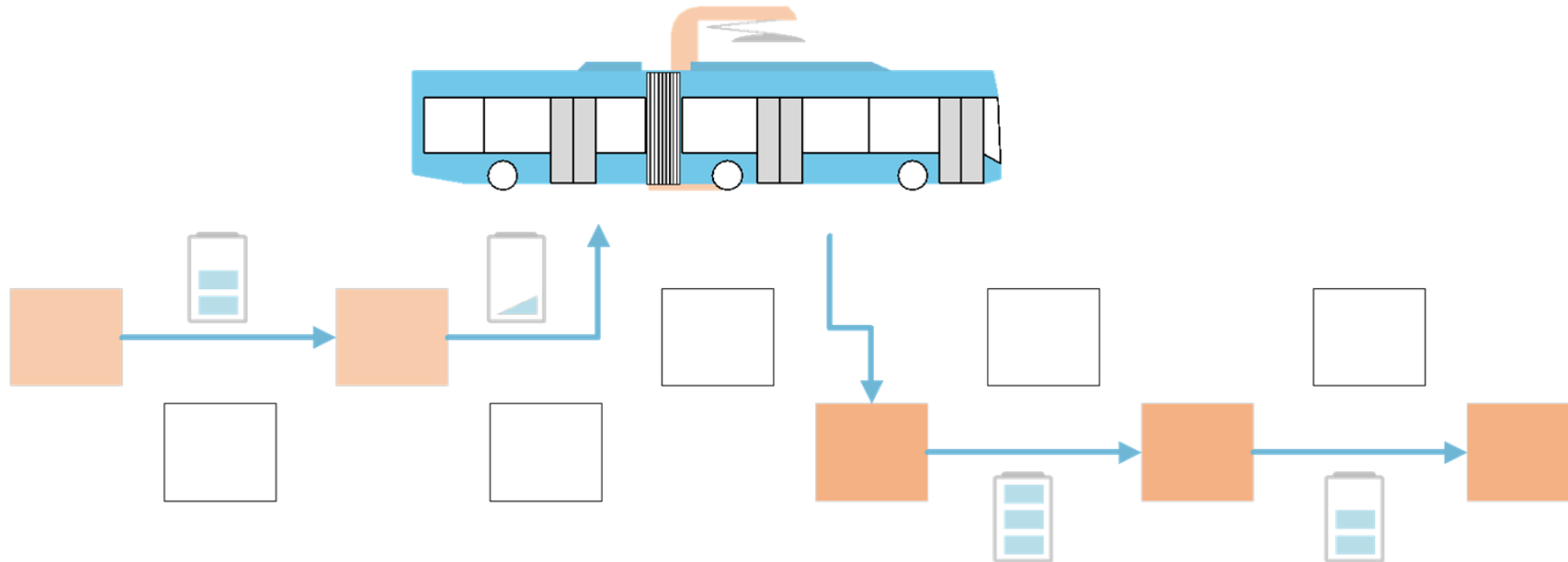
Trolibuszhálózat
Helyi energiatároló megoldások
Akkumulátor degradáció: -20% 7 év után és
2500 töltés-kisütés ciklus után

Fordatervezés

**Fi
x**

**Rugalma
s**

Rákóczi úti autóbusz tengely

		1.	2.	3.	eBus
	km	7,4	9,6	13,9	-
	db	9	6	-	18
	-	7, 7E, 110, 110E, 112	7, 7E, 8E, 108E, 110, 110E, 112	5, 7, 7E, 8E, 108E, 110, 110E, 112, 133E	-
	-	5, 8E, 108E, 133E	5, 133E	-	5, 7, 7E, 8E, 108E, 110, 110E, 112, 133E
	db	61	83	122	-
	db	67	43	-	129
€	milliárd Ft	38,9	38,3	37,2	61,2

Köszönöm a figyelmet!

Dr. Csonka Bálint

csonka.balint@kjk.bme.hu

Közlekedéstechnológiai és Közlekedésgazdasági Tanszék

Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem